

25 Nisan 1986
25. April 1986
Nummer 81

15 GÜNLÜK GAZETE
Redakt.: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 855705 inmed d

Türkiye Postası

F.ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.- FF
BELÇİKA: 50.- BF
HOLLANDA: 3.- G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.- KRN
İSVEÇ: 8.- KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt 1 H 13 19 D

ABD terörü protesto ediliyor

NATO
Başkomutanı
Rogers:
"Saldırını
ben
planladım"

ABD'nin Libya'ya saldırısı
dünyanın her yerinde miting
ve yürüyüşlerle protesto edi-
liyor.

Saldırının hemen ardından
Sovyet lideri Gorbacov Ame-
rikan yönetiminin egemen bir
devlet olan Libya'ya karşı
barbarca saldırısını sert bir
biçimde kınayarak, bu sal-
dırının barbarlık örneği oldu-
ğunu vurguladı.

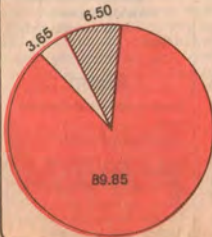
● Yazısı Sayfa 9'da

- Türkiye'de demokrasi
- Yurtdışında eşit haklar
- Dünya'da barış için 1 Mayıs'a

● Yazısı Sayfa 4'de

Yaşasın
1 Mayıs

Türkiye Postası Batı Avrupa'da kamuoyu yoklaması yaptı

Her 10 kişiden 9'u "EVET" diyor

Yurttaşlarımızın ezici çoğunluğu Sovyetler'in
Akdeniz'deki Sovyet ve ABD savaş gemilerinin
karşılıklı geri çekilmesi önerisini destekliyor.

● Yazısı Sayfa 9'da

Demokratik kamuoyu harekete geçti

Raif
Türkmen'in
pasaportu
bir senedir
ahkoyuluyor

Essen Konsoloslugu, ARA
ayakkabı fabrikası işçi temsil-
cisi Raif Türkmen'in pasapor-

Wallraff'a sansür

ARD televizyonunda 1 Mayıs günü gösterilecek olan Wallraff'ın "En Altta" filmi CDU ve CSU tarafından yönetilen yetkililerin televizyon yöneticilerinin oylarıyla sansüre uğrayarak, programdan çıkarıldı.

Otelyandan Kiepenheuer Witsch yayınladı 16 Nisan günü yaptığı bir basın toplantısında, Wallraff'ın Ganz Un-ten (En Altta) kitabının Türkçe olarak yayınlandığını kamuoyuna duyurdu.

Basın toplantısında Wallraff bundan böyle her yıl kendi adını taşıyan 10 bin matrik bir ödülün iki dilde eğitimini teşvik amacıyla verileceğini bildirdi.

● Yazısı Sayfa 6'da

Mustafa Hayrullahoğlu

Katiller teşhir edildi. Sıra işkence emrini verenlerde

● Yazısı Sayfa 3'de

Türkiye Postası

Amerikancılar yalnız kalacak

ABD'nin Libya macerası herkes için, özellikle de Türkiye için öğretici oldu. Washington mütefiklerinin görüşlerini dinlemek şöyle dursun, onlara haber vermeye bile ihtiyaç duymadan dünyanın en kritik bölgelerinden birinde silahlı saldırıya girişti.

NATO Başkomutanı General Rogers göğsünü gere gere "saldırısı ben planladım" diyor. Maliyetindeki yüksek rütbeli Alman, Norveç, Hollandalı subaylar ise olayı radyodan duyduklarını, Rogers'in hazırlıklarını bilmediklerini söylüyorlar.

BÖYLECE NATO'da kararların kimin verdiği, kimlerin sö-

Devamı 2. sayfa

Yüreklî demokratlar faşist rejimin cinayetlerini tek tek teşhir ediyorlar

"Her yerde sıkıyönetimin ve siyasi şubenin keyfi adam öldürmelerini dinleye dinleye geldik"

Kürdistan'da "operasyon" adı altında sürdürülen Kürt halkı üzerindeki baskı ve işkenceler memleketimizde de kamuoyuna yansımaya başladı.

Diyarbakır ve Siirt illerinde incelemelerde bulunan SHP Milletvekilleri Sururi Baykal ve Erol Ağagil, yöre halkının şikayetlerini dinledikten sonra basına bir açıklama yaptılar.

Milletvekilleri açıklamalarında halkın korku, şaşkınlık, panik içinde köylerini terkettiklerini, topraklarından göçe zorlandıklarını dile getirdiler. Ve "Halk güvenli güçleri, köy korucuları ve terör üçgeni arasında sıkışmıştır" dediler.

● Yazısı Sayfa 3'de

Kadın işçiler sorunlarını Çalışma Senatörlüğüne bildirdiler

Batı Avrupa'da çalışan Türkiyeli kadınlar artık kötü çalışma koşulları karşısında sessiz kalmıyorlar. Bremerhaven balık firmalarında çalışan kadınlar bir toplantıyla sorunlarını belirledikten sonra Çalışma Senatörlüğü'ne, basına ve siyasal örgütlere ilettiler.

● Yazısı Sayfa 5'de

ŞHP Milletvekili Cüneyt Canver, siyasi şubenin ve sıkıyönetimin Doğu'daki uygulamalarını anlattı.

İşkenceci doktorlar hakkında soruşturma açılıyor

Türkiye Tabip Odaları, 30 doktor hakkında, işkenceye katıldıkları, göz yumdukları ve işkence konusunda hekimlik mesleğine aykırı rapor düzenledikleri için "meslek ahlakına aykırı hareket etmekten" soruşturma açtı.

● Yazısı Sayfa 4'de

Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma genişliyor

"Türkiye'de İnsan Hakları ve Demokrasi İçin İşvek Dayanışma Komitesi" Özal'a gönderilmek üzere bir mektubu imzaya açtı. İki büyük sendika da İşçiler Bakan'na bir mektup gönderdi.

● Yazısı Sayfa 4'de

ŞAŞILACAK BİR İŞ..!

DEM 86

Amerikancılar yalnız kalacak

Baştafırlı 1. sayfa

zünün ise beş para etmediği em miyop gözlerin bile görebileceği açıklıkta ortaya çıktı.

SUDAN bahanelerle, üstelik ABD'ye yönelik önemli bir tehlike sözkonusu değiken mütteliklerini bir kenara itihave Washington yan gerçekten ciddi bir bunalm anında diğer NATO üyelerine daha fazla söz hakkı mı tanıyacak? Hele hele zaten üncü sınıf ülke gözüyle baktığı Türkiye'ye ni den düşecek?

AMERİKAN emperyalizmi yeniden dünya hakimiyeti hayalleri peşinden koşmaya başladı. Barışçı bir ortamın sosyalizmin gelişmesi için çok daha elverişli olduğunu onlar da biliyorlar. Bu yüzden silahlanma yarışını daha da hızlandırarak, yepyeni silahlar yaparak askersel üstünlük kazanmak istiyorlar.

SOSYALİST ülkelerin peşpeşe öne sürdüğü silahsızlanma önerileri silah tükellerinin pılıc işine gelmiyor. Kapitalist ülkelerdeki yokmilyonlarca insanın bu önerilerle kulak vermesi onları ürktüyor. Amerikan emperyalizmi bütün dünyaya yükselen banş hareketinin önünü almak, Sovyetlerin banşçı önerilerini günürüye getirmek için uluslararası alanda provokasyon ardına provokasyon düzenliyor. Gittikçe sertleşen bir çatışma politikası izliyor.

İNSANLIK bütün tarihinin en kritik noktalarından birinde, bir yol ayırmada duruyor. Çatışma politikası ve savaş güçleştirilince mi üstün gelecek yoksul silahsızlanma ve banş politikası mı?

BİZ banş istiyoruz. Akdeniz'de yü bölgemizde yığılan silahların azaltılmasını istiyoruz. Evren, Genelkurmay Başkanlığı ve hükümet ise Türkiye'deki ABD üsleri karşılığında Amerika'dan biraz daha fazla para koparmaktan başka bir şey düşünmüyorlar. Halk Reagan'ın saldırısını nefrette karşılamak hükümet ABD'yi sözle olsun kinamaya yanaşmıyor. Hindistan'da Mekika'ya kadar protesto sesleri yükselirken Türk hükümeti susuyor. Libya'ya ateş yağdırıyor. 6. Filo'yu yine İstanbul'a, İzmir'e buyur etmeye hazırlanıyorlar.

BR kere daha görüldü ki, bu hükümetten, bu cumhurbaşkanından, bu rejimden kurtulmadan Türkiye onuru bir dış politika izlemeye, Ulusal çıkarları savunamaz. **TEPEMİZDEKİ** diktatörlerin yurdumuzuz Reagan'ın, Rogers'in elinde oynatmak etmelerine izin vermiyoruz. Anayasayı savunmada yalnız kaldığını söyleyen Evren amerikancı politikayı savunmada da yalnız kaldığını görecektir.

KATİL 6. Filo limanlarımızı sokulmasını! Topraklarımızı Amerikan üssü istemiyoruz. SIA anlaşması iptal edilsin! Hepimizin ortak çağrısı

şimdi bu olmalıdır.

Türkiye Postası

SORUN CEVAP VERELİM

SORU: F. Almanya'da evlenme konusu hiç de iç açıcı değildir. Kıç şahipler kızlarını verirken başlık parası alıyorlar, nişan, düğün, ev eşyaları v.s. hepsini oğlan evine yüküyorlar. Düğünde takılan zinet eşyaları da oğlan evine atıldığı halde mahkeme kararıyla "hediye" adı altında buna da sahip çıkıyorlar. Üstelik kızlarını da çekip götürüyorlar. Gerçekle de şu, kocası dövyümüş. Bu durum karşısında biriyi adınlatır mısınız?

Mustafa Tekin/F.Almanya

Ülkemizde, evlenmelerde ve boşanmalarda çok sık rastlanan bu sorunlar, temelde kadının bir eşya gibi alınıp satıldığı toplumların sorunudur. Dile gelen bu sorunların, ekonomik, toplumsal ve sosyal nedenlerini hukuk danışması kö-

Dayak boşanma sebebidir

şemizin dar sınırları içinde açıklamak imkansız. Sorunlarımızı ancak yürlükteki yaşlarımızla göre yanıtlayacak, gelecek sayfamızda da iş sayfamızda bu konuya açıklık getirmeye çalışacağız.

Türk Medeni Kanunu'na göre, taraflar, evlenme anında bir evlenme mukavelesi yapıpmdakı kendilerine "mal ayrılığı sistemi" uygulanır.

Bu uygulamada amaç; eşlerin her biri kendisine ait malların mülkiyetini evlilikte de muhafaza etmek. Evlenme bu mülkiyet hakkı üzerinde hiç bir değişiklik meydana getirmeye. Doğal olarak boşanmalarda da taraflar kendi mallarının sahi-

bi olurlar. Ancak boşanma anında taraflar evlilik birliğine getirdikleri malların kendi şahsi eşyaları olduğunu yazılı delillerle (fatura, senet, vs.) kanıtlamak zorundadırlar.

Düğünde takılan zinet eşyaları ise "erkeğin ailesi" tarafından da verilse yasal olarak kadına atılır.

Ülkemizde gelenekleşmiş bir kural yaşalarca da korunmuştu. Boşanma sırasında erkek taraf kendileri takıldığı gerekçesi ile bunları geri alamaz. Kadının bu eşyaları alıp götürme hakkı vardır. "Dayak" konusuna gelince, Medeni

Kanunu'nun 130. maddesi "Cana kasd ve pek fena muameleler" başlığı altında boşanma sebeplerinden birini incelemektedir. Burada sözü geçen fena muamelelerin içine "shahat ihlal edecek durumlar yaratmak, hastalık aşılamak, gıdasız bırakmak, dövmek hasta hasta işe tedavi ettirmek" fiilleri girme-ktedir.

Bu tür fiillere maruz kalmayan boşanmak için hakmeye müracaat etmeler yasal haklardır. Ve boşanma sebebidir.

Yasal mücyeydeleri bir yana bırakarak kendi kendimize şu soruları sormamız gerekir.

Bir insanın bir başka insana dövmeye hakkı var mıdır? Bu tür eylemler insanlık onuru ile bağdaşır mı?

OKUYUCU POSTASI

Bir gümrük olayı

Bir arkadaşım birinci dönüştü 3 karton sigara ve 2 şişe rakı almış. Rlen Havasalandıma gümrükte "1 karton sigara, yanm ilke içki hakkan var" demişler karton başına 20 mark, rakı için 10 mark almışlar.

Bunlar normal şeyler. Asıl konu şu: Arkadaş Türkiye'den kendisine bir deri ceket almış, ceket de üzerindenymiş. Valizinde de hanımına aldığı deri ceket bulunuyordu.

Memurlar üzerinden ceketle mi Türkiye'ye gittiğini sormuşlar. Yeni aldığı öğrancıca neden eski ceketini giymediğini sormuşlar. Arkadaş ceketini yitirdiğini Türkiye'de bıraktığını söylemiş.

Bunun üzerine memurlar ceketin fiyatını sormuşlar, arkadaş 20 bin liraya aldığı söyleince 15 mark gümrük istemişler. Arkadaş "Neden ceket için gümrük istediğini" sormuş, cevap alamamış. 20 mark takası parası olduğunu söylemiş. Memurlar "Gümrük eşyası burada bira-

Çalışmak gerek

Geçen hafta işçi temsilcisi neç, sendika temsilcisi olmak istediğini söyledim. Hemen adımı listeye yazdı ve çok sevindiklerini söyledi. Çünkü, çalıştığım bölüme deri sendika temsilcisi var, fakat hiç çalışmıyor. Nitekim işçi temsilcisi bana sendikasıız olan ve yeni gelen işçilerin isimlerini bana verdi.

İşyerine geri döndüm ve hemen çalışmaya başladım. 10 dakika sonra bir Alman gencin sendikaya üye fişini doldurdum.

Bu bana bizim sendika temsilcisinden gerekçeten bir şey yapmadığını gösterdi. Demek ki, daha çok işçi sendikaya üye olabiliyor. Nasıl yapacaklarını, neredeyse basvuracaklarını bildikleri işçi sendikasıız kalan işçiler var.

Benim şansım ilk denememde başarılı olmadı. Bu bana şimdi daha çok güç veriyor.

Münih Kızlar Grubundan bir genç

Canlı tarih

Seksen yaşında, ayakta konuşt. VVN-BdA'nın düzenlediği toplantıda. Bildiri dağıttım, tutuklayıp almışlar içeri. Bildiride yazılan sözlerden biri çok unlu.

"Kim Hindenburg'u seçerse, Hitler'i seçer, kim Hitler'i seçerse savaş seçer!" Yıl 1932 ve 1933 Ocak ayında istenmeyen sonuç. Hitler'e hükümet kurma yetkisi verilmiş. O zamanlar ilerici büyük bir hata yapmışlar. Sosyal demokratlara "sosyal faşist" derlermiş. Onlar da ilerici "kırmızı boya ile örtülmüş faşistler" derlermiş. Yani, faşizm atı alıp boğaz koprusunu geçerken, onlar birbirini yeri bitirirlermiş. Bunları şimdi sekensilde ifade yapıldı. Julius Schätzle, Kitaplar bile yazmış. İki kitabından birinin adı: "Cehennem Durakları". 1933-1945 yılları arası sözün tam anlamıyla bir cehennem. Avrupa yanıyor, kavruyorlar bu cehennemin ateşiyile.

"Faşizmin ana saldıncı komünistlere ve yahudileriydi en başta. Sorunlar her namuslu insana zulüm sırası geldi" dedi. Bana döndü "Söyle bakalım, kimler şimdi neo-faşistler tarafından işlatıldığını sebebi gösteriyorlar?" diye sordu. "Biz gö-

OKUYUCU ŞİRLERİNDEN SEÇMELER

Banş türküsü

Sen ufuğun doruğunda ağaran şafakvârı, duyularda doğarak gelişen özlemişeen, kuşakların umudu olarak somutlaşan

Sen

uğrua milyon defa ölenle ölmüşleşeen açılan pencerelerin özgürlükleri, sen sen insanlığın insanın yasanı nedisinin daha ne desem.

Hasan Özen Avustralya

Anam

Elinde orak tarlada doğurdu beni Terinle suladı toprakla yoğurdu beni Güneşte kuruttu ıslak bezimi Ellerin dert görmesin görmesin anam Tarıladan eve gelirdin yorgun Soğların dağınak alıyarak

Yatağım başında ağlıyordun Gâzlerin derdini nâgimden anlam

İşkence üstüne

Hiç düşündünüz mü işkence üstüne definen ayakkabınızı düşündüğünüz gibi düşündüğünüz gibi kira ve ekmeke derdini işsiz ve beş paranz yokken elinizde?...

Mesela poliste elektrik verilmese pencere yarılmıyorsa dolmuş insan

Türkiye Postası

Adi-Soyadi

Adresi

Ülkesi

Abone ücretini **Verenigung für Völkerverständigung und Solidarität**, Konto-Nr. 19-004090, BLZ 350 500 00, **Sparkasse Duisburg-Kaisersberg** hesabına yatırınız ve bu abone fişi ile birlikte havale makbuzunuza **Türkiye Postası Abone Servisi**, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1 adresine postalayınız, veya aşağıdaki ödeme vekaletnamesini doldurup imzalayarak bize gönderiniz. Bu abone siparişini 10 gün içinde (posta damgası geçerlidir) yazılı olarak başvurarak iptal edebilirsiniz.

Tarih

İmza

Für Bundesrepublik
(Federal Almanya için)

ABBUCHUNGSVOLLMACHT
(Kontodan çekim vekaletnamesi)

Ich ermächtige Sie hiermit -wiederufflich- die TÜRKIYE POSTASI Abonnementgebühren von meinem Konto einzuziehen.
(Sizden bu imzama, her an geri alabilmek üzere TÜRKIYE POSTASI'nın abone ücretini kontodan çekme hakkını veriyorum.)

Beginn ab:
(Başlangıç tarihi)

Abbuchungsmodus:
(Kontodan çekme yöntemi)

Nahme, Vorname:
(Soyadı, Adı)

Strasse, PLZ, Ort:
(Adres)

Main Bank/Postcheckkonto bei:
in:

(Bankamim/postahaneinin adı)

Konto Nr.:

(Hesap numarası)

Datum:
(Tarih)

-jährlich ☐
-yıllık

-halbjährlich ☐
-6 aylık

Bankleitzahl:
(Banka numarası)

Unterschrift:
(İmza)

Abone bedeli

	F.Alm.	Belçika Danim.	Fransa	İngiltere	Hollanda	İsviç
6 aylık	30 DM	600 BF 120 Km	85 FF	8,40 £	35 G	95 Km
1 yıllık	60 DM	1200 BF 240 Km	170 FF	16,80 £	70 G	190 Km

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar **Herausgeber: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V.** Donaustr. 1, 1000 Berlin 44 **Verantwortlicher Redakteur:** A. Söylemezoğlu **Anschrift der Redaktion:** 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel: (0203) 340397 **Herausgeber:** Informedia, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 **Druck:** Druckhaus WAZ GmbH & Co. Betriebs KG, 4300 Essen 1. **Banka Hesabı:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00 **Sparkasse Duisburg-Kaisersberg Abone Kayıtları:** Federal Almanya ve Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. **Temsilciler:** Fransa-Paris Tel: 1-2582690 **İsviçre-Basel Tel:** 061-2211591 **Hollanda-Den Haag Tel:** 070-890 336 **İngiltere-Londra Tel:** 01-8816514 **Danimarka-Kopenhag Tel:** 01-707506 **İsviçre-Stockholm Tel:** 08-7401941

Münlh Kızlar Grubu

Anderlecht'den bir okur

İLAN

ÇIKTI

Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin şubat sonunda toplanan 27. Parti Kongresi tarafından kabul edilen **Yeni Programı (Türke)**
Fiyatı: 6,20 DM

İsteme adresi: **Ermiş Verlag**
Tüm yayınlarımızda uygulanan yüzde 25 indirim kaldırılmıştır.

İLAN

ÇIKIYOR

Sayın **FİDEF Başkanı**, değerli **Üyemiz Hasan Özcan**, 1 Mayıs dünya işçi sınıfının birlik, dayanışma ve savaşım gününe rastlayan 41. doğum yıldönümünü yürekten kutlar, yaşlarında sağlık ve "Dünyada bams, Federal Almanya'da eşit haklar, Türkiye'de demokrasi" uğrunda verdiği savaşında üstün başarılar dileriz. **Duisburg Türkiye İşçi Derneği**

Not: Kutlama, 1 Mayıs perşembe günü saat 16.30'dan itibaren **Terstegeenstr. 9, 4100 Duisburg 1** adresindeki DUT-İD lokalinde yapılacaktır. Tüm dostlarımız davetlidir.

Yol ve Amaç
Sayı: 12
Mayıs ayında çıkıyor

İsteme adresi:
Ermiş Verlag

ÇIKTI

Parti Millîtanlık Ekliti 2
Parti Disiplini Üzerine
Fiyat: 3,20 DM

Türkiye Postası'na abone ol abone bul aboneni yenile

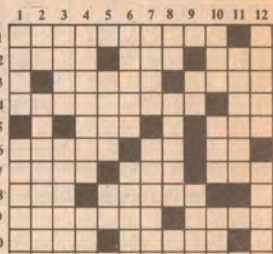
BULMACA

SOLDAN SAGA: 1. İşçi sınıfı, 2. Geri verme - Büyük, yüce - Güreşte bir oyun adı, 3. Aylak, yersiz yurtsuz dolaşan kişi - Eski çağlarda Mezopotamya'da varlığını sürdürmüş olan devletlerden biri, 4. Sırtlamak, sırtına almak gibi anlam taşıyan bir kelime - (Tersi) Bir kürk havyası, 5. Küfür ile demirin bileşimlerinden biri, demir sülfat - Sani, 6. (Tersi) Saçma sapan boş ve anlamsız söz - (Tersi) Kimyada altının simgesi - İlave, 7. Herzaman, daima - Önde gelen, birinci - İşçi sınıfının ozanı Nazım Hikmet'in soyadı, 8. Göz (Eski dil) - (Tersi) Veba banyosu, 9. Pozitif olmayan, eksi - (Tersi) Veba (Eski dil), 10. Türkçenin andırılmasında ve devrik cümle kullanımında önemli çalışmalar yapmış, 60 adı Nurullah olan yazarımızın Soyadı - Mevsim.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. (Tersi) Tatlı ve tuzlu sularla yazılan tek hücreli canlı organizma - Bir ilimiz, 2. Eski Mısırdaki mabut - Söyletici, 3. Herhangi bir şeyin merkezi noktası - Genellikle Kuzey denizlerinde yaşayan bir balık türü, 4. Orduca bir sınıf adı - Tok olmayan, 5. Alev - Bir binak havyası, 6. Süslüğüyle bir av kuşu - (Tersi) Bir tür güneş tepe, 7. Bayrak - Osmanlı imparatorluğu döneminde kapıkulu askerleriyle, acemi ocağı mensuplarına üç ayda bir verilen ücret, 8. Yüz, yehre (Eski dil) - Bir tür in taneli bezelye, 9. Bir renk - (Tersi) Çiğdem ülkesinde 24 ilçe 33 gr. arasında değerler alan ve genellikle altın borsasında kullanılan İngiliz ağırlık ölçüsü, 10. Motorlu araçlar için altın (Eski dil) - Bir yivcek, 11. Kuzey Rödezyan'ın başkenti, 12. Çeylan (Halk dilinde) - Kuzey Atlantik Paku'nun kısa yazılışı.

GEÇEN SAAYIDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAGA: 1. Cahitkölebi 2. Alaka - Razaki 3. Zifir - Esasen 4. İcazer 5. Bek - tukaykG 6. Enaz - Ruman 7. Ana - Ur - Seul 8. Ip - Linotip - 9. Yine - Eneme 10. Eleme - Ak - Kit.
YUKARIDAN AŞAĞI: 1. Cazibe - İle 2. Alicenap - 3. Hafakan - Ve 4. İkiz - Zilim 5. Taret - İne 6. Turunç 7. Üre - Karo 8. İstafim - Tek 9. Eza - Yasin 10. Bas - knepek 11. İke - Mi 12. İnegöl - Et

YÜREKLİ DEMOKRATLAR FAŞİST REJİMİN CİNAYETLERİNİ TEK TEK TEŞHİR EDİYORLAR

“Her yerde sıkıyönetim ve siyasi şubenin keyfi adam öldürmelerini dinleye dinleye geldik”

Kürdistan'da sürdürülen devlet terörü büyüyün boyutlarda devam ederken, Diyarbakır ve Sırt dolaylarında incelemelerde bulunan SHP milletvekilleri Sururi Baykal ve Erol Ağaçlı halkın derinlerini dinledikten sonra bir açıklama yaptılar. Açıklamalarında

“Halk güvenliğin gücü, köy korucuları ve terör ügünü arasında sıkışmış durumda. Ya köylerini boşaltıyorlar, ya da yerlerini terk ediyorlar. Fabrika yerine devlet sadece asker ve polis gönderiyor. Olayların bu nedenle, bitmesi yerine artacağından endişe ediyoruz.

Diyarbakır ve Batman'da çeşitli kişilerle konuşan milletvekilleri bir köylü; “diyarba hayvan bile çıkaramadıklarını, jandarmannın uzaktan kendilerini terörist sampaş ateş edebildiklerini” belirterek milletvekilleri sürekli bölgede kalmalarını istedi. Çiftçi olduğunu

söyleyen bir başka kişi ise “Bize hain muamelesi yapıyorlar. Biz hain değiliz teröristlere karşıyız. Ben Kürtüm dersem bölücülük yapmış oluyorum, ama devlet görevlisi bölücü sayılmıyor” dedi.

SHP milletvekilleri bölgede bazı karakolların ziyaret ederek bilgi almak istediklerinde askeri bilgi veremeyiz yanıtı ile karşılaştılar. Bir karakol komutan vekili astsubay ise “Sağlık, su, elektrik ve iş yok, halk 1900'leri yaşıyor” dedi.

Yine bu bölgede öldürülen Ahmet Esendemir'in yakınlarını ziyaret eden milletvekilleri bir kişi “Ahmet Esendemir kalçasından bir kurşun yemişti. Kan kayboldu zamanında bilerek müdahale edilmediği için öldü. Biz bunu kimseye söyleyemiyoruz. Siz bunu Ankara'da halledin” dediler.

Kürdistan'da incelemelerini tamamladıktan sonra basın toplantısı yapan milletvekilleri, bu bölgede halkın perişan, şaşkın korku içinde göç ederek, köylerini boşalttıklarını belirterek şöyle dediler,

“Devletin yanında yer alan halka devlet hain, bölücü gözüyle bakıyor. Halkı hakir görmek tahkir etmek, bölücülük yapmak demekdir. Yörede özel sektör yatırımlarının bulunmadığını, kalkınmada öncelikli yöreler için getirilen muafiyetlerin kağıt üzerinde kaldığını görüldü. Yatırımların bir bölümü korucu adı altında çarşısı, yöremin eşğine itilmiş, koruculuğ müessesesi anaarsının yeni bir kaynağı olmuştur. Koruculuğ müessesesi asriyet kavgalarına kişisel şiddetlere neden olmaktadır. Yöreye sadece jandarma ile komando ile MİT'le ve polisle gelecek hizmet etmek değildir.”

Resimleriyle
ışışeniyorlar

Mustafa Hayrullahoğlu eşiyi, Türkiye'de demokrat ve ileriler orun ne uğruna öldüğünü unutmayacakları

Hesap sorulmalı

Mahkeme
yargıcı
tehdit ediliyor

Mustafa Hayrullahoğlu'nun işkence ile öldüren polislerin 10 yıl cezaya çarptırıldığı, İstanbul 1 Nolu Sıkıyönetim Mahkemesi yargıcı verdiği bu karardan dolayı ölüme tehdit ediliyor. Çeşitli emniyet yetkililerinin telefonlarla ve hakim yoluyla keserek sürdürdükleri tehdit eylemleri basına yansıtılmıyor.

Tehditler üzerine sıkıyönetimden koruma isteyen hakim bin bu istemi de reddedildi.

İşkence fiiası" başlığıyla yayınlanan yazıda Hayrullahoğlu'nun ce-sedi üzerinde aynı kurultun yapı-tığı ve üçü de birbirinden farklı otop-si raporları açıklanıyor. Hatırlana-cağı gibi Türkiye Postası'nın 20 Eylül 1985 tarihli sayısında "Adli Tıp Raporu değiştirilerek katiller aklanmak isteniyor" başlığı altında Hayrullahoğlu'nun katillerinin ad-la-rını ve Adli Tıp Raporunun de-ğiştirilerek katillerin nasıl kurtarı-lmak istendiğini açıklamıştı. Yeni Gündem'in 7-13 Nisan 1986 tarihli sayısında kaynak göstererek hazırladığı yazıda da üç rapor arasındaki gelişikler belgelerle kanıtlanmış.

Üçü de Prof. Dr. Şemsî Gök ve Prof. Dr. Cahit Özen deneti-minde hazırlanan Adli Tıp Rapor-larının 1 Şubat 1984 tarihli ola-nında Hayrullahoğlu'nun ölüm nedeni vücuttaki geniş morluklar, iç organlardaki kanamalar ve boy-

urtlamıyorum. Yalnız bildiğim iş-keneciler ihbar ve iddiaları ile... hanesi mükem olublenide, de-

SHP milletvekilleri Diyarbakır ve Batman'da halkın uygulamaları ilgili şikayetlerini dinlediler

Milletvekilleri ve gazeteciler güvenlik güçleri tarafından köye sokulmadılar.

Otopsi yapılması engellendi

İşkencece öldürülerek gömülen öğretmen Sıddık Bilgin'in cesedi büyük baskılardan sonra ailesine teslim edildi. Cesedin teslimi sırasında bölgede "operasyon var" gerekçeyle büyük güvenlik önlemleri alındığı, gazetecilerin ve milletvekillerinin mezarına yana yaklaşılmadığı bildiriliyor.

Sıddık Bilgin'in amcası Mehmet Bilgin, yaptığı açıklamada Sıddık Bilgin'in elbiseleriyle gömüldüğünü ya da yaklarının bağlı olduğunu be-lirttik. "Kazarken vuruldu deni-yordu. Ancak Sıddık'ın ayakları

Bilgin, yaptığı açıklamada Sıddık Bilgin'in elbiseleriyle gömüldüğünü ya da ayağının bulağı olduğunu belirtirken "Kazanlar varoluşta deniyordu. Ancak Sıddık'ın ayakları kemere bağlanmıştı. Ayakları kemere bağlı bir insan nasıl kazılır?" şeklinde konuştu.

Mezarın açılması sırasında hazırlanan ama Mehmet Bilgin'ün görüldüğünü daha sonra şöyle anlattı: "Bir buçuk metre kadar kaldıktan sonra çuval parçaları görünmeye başladı. Bu ara kumandan 'Tamam yer bulundu artık diktili kazın' diye askerlere seslendi: Küçük kazıya devam edildi. Sıddık'ın başı görüldü. Şaşıları simsi-

İşkencece öldürülen Sıddık Bilgin'in eşi, çocukları ve annesi

yah duruyordu.

"...Ceset tam ortaya çıktığı sırada elbiselerin biraz yıpranmış şekilde üzerinde giyili halde durduğunu gördük. Ayakları ise kemere bağlıydı. Sol ayağı sağ ayağına oranda daha da içinelemişti. Bu ara kumandan, kürküne baş tarafından kaldırılıp altına garşaf konulmuştu işte. Kürek Sıddık'ın başının altına konulup, baş kaldırılma başlanınca daha önce kırılmış olan kafatasından beyin dökülmeye başladı. Sol kol dirsekten kırılmıştı yoktu. Ayakkabıları da aygındıydı."

Sıddık Bilgin'in eşi Müzehir Bilgin, cesedin teslimi sırasında kendisine bir kağıt imzalatılmak istendiğini, imzalamayı reddetmesi üzerine savcının oradaki komutanı "İnzamlıyormu, inzamlamaza çıkardığını yer tekrar gömelim, bu cesedi veremeyelim" dediğini belirtti.

Öğretmen Sıddık Bilgin'in cesedini ailesine teslim edilmesi sırasında hazır bulunmak için bölgeye gelen SHP milletvekilleri Cüneyt Canver, İhsan Elgin ve Kamer Genç, güvenlik kuvvetlerine köye sokulmadılar. Daha sonra parti ge-

nel merkezinde bir basın toplantısı düzenleyen milletvekilleri, İçişleri Bakanı Akbulut'u kişisel olarak çağırarak dolayısıyla hesap veremeye çağırıldılar.

Cüneyt Canver gazetecilere, bölgedeki süyünetimin uygulamasını şöyle anlattı: "Her yerde süyünetim ve siyasi sübenin keyfi olarak öldürülmeleri dinleye dinleye geldi. Doğru Anadolu'da kim kim öldürüyor belli değil. Sıddık Bilgin Doğru Anadolu'da hiç yok yer öldürülen yüzlerce insandan biridir" şeklinde konuştu.

hizmet etmek değildi."

Resimleriyle fişleniyorlar

SHP Genel Başkan Yardımcısı Ataklı, bölgedeki her olayın ardından alınan güvenlik önlemlerinin özgülükleri ve yasal hakları da kısıtladığını, bu nedenle insanlarda hısnetsizlik ve güven yitimi ortaya çıktığını bildiren şöyle dedi: "Halkımız tarafından son derece tepkili karşılanan fişleme işleri şimdi özellikle kırsal kesimde köylerimizde tüm evlerde hane halkının fertlerinin teker teker resimleri çekilerek yapılmakta, eller resimleri fişlenmektedir. Bunun adına da aile bildirimine izin verilmeyiştir. İktidar halkın üzerindeki baskıyı kaldırmak ve halka güven vermek ve yaratan terör havası dağıtılmaktadır." dedi.

polis tarafından gözaltına alınmış, Türkiye Komünist Partisi'nin yöneticisi olduğu gerekçeyle sorgulanmış, hakkında bu iddiaları kanıtlayacak hiçbir kanıt bulunamadığı halde konusuna kanıksama amacıyla işkence yapılmış ve işkenceyle öldürülmüştü. "Ailesinin uzun bir üyü olan son Hayrullah'ın" numarası bulunmuş, Süyünetim ve polis birliği olaylara ve baskılara rağmen katillerin izini ortaya çıkarmak ve cezalandırılmaları istemeleri üzerine de katiller hakkında dava açılmıştı.

Bir otopsi ve bir ayın Adli Tıp raporu

Katillerin çeşitli cezaları tartışılmaları ama tutuklanmamaları üzerine basında bu insanlık dışı cinayet yeniden tartışılmaya başlandı.

Türkiye'de yayınlanan halklık dergi Yeni Gündem'de "Tıbbi bir

ve Prof. Dr. Cahit Özen tarafından hazırlanan Adli Tıp raporunun 1 Şubat 1984 tarihli olanında Hayrullah'ın uzun ölüm nedeni yürekli gırtlak emri morlukları, iç organlarındaki kanamalar ve boynuna yapılan yatışlarla olarak açıklanmış. 1 Mayıs 1985'te hazırlanan ikinci ve daha sonra hazırlanan üçüncü raporlarda, buyundaki kırık, kollarda, meme uşağı ve penistiki morlumu "boğuşma sırasında" veya "yakalanmadan önce" olduğu iddia ediliyor.

İşkenceci katiller Tercüman'ın himayesinde

Hayrullah'ın katillerinin 10'ar yıllık cezaları tartışılmaları açıklanmasından sonra, Tercüman gazetesi yayıncıya başladı. Özellikle 10 Nisan 1986 günü başkısının birinci sayfasında 9 sütun üzerinde verdiği koca bir manşet dikkatleri çekti. Başlık "Evren'i vuracaklardı". Sayfada Evren'in, Evren'i vuracakları iddia edilen gençlerin fotoğrafları ve yan tarafta suikastın nasıl planlandığına dair bir broki yer alıyordu. Bu büyük puntolarla verilen haberi okuyanlar, ilk anda yeni bir suikast girişiminin ortaya çıktığını düşündüler. Ancak arka sayfalarla haberin devamı okundunda şart aralarına sıkışmış ve çok dikkatli olmayan gözlerden kaçabilecek, bir tarifi görüldüğü 1981. Evren'i suikastın kurtarın ve suikastları yaykayan "haksızların polislerimizin (TP)" isimleri iş sivaş harfleriyle dizilmiş. Ve şimdi Hayrullah'ın'ın öldürdükleri gerekçeyle cezalandırılacak da özellikle belirtilmiş.

Yine 12 Nisan tarihli Tercüman'ın köşe yazarlarından Ahmet Kabaklı "Evren'e suikast ve polis" başlıklı yazısında, bu hayati haberin buncu yıl sonra nerden alınırken göçüp de gün işişişişi çıkartılarak tiraf edildi. Ve diyor ki: "İşkenceci hayasın öncülleri işe kimlerdir biliyor musunuz? Son zamanlar kırsıktı ve polis düşmanı yayımlarında isimleri sık sık geçiren şu çekin polislerimizdir. Komiser Ümit Bağbek, Mehmet Yetiş ve Orhan Yaman..."

Yurt içinde ve dışında yakınları işkencece ölen, yaralanan, bizzat kendileri işkenceci denen geçmiş birlerce insan var. Şimdi her yurtsever ve namuslu insanın görevi işkenceci denen hesap sormak, onların izini kararl olarak takip etmek, açığa çıkarmak, teşhir etmek, yapıları ile birleştirmek olmalı. İnşancılar uğruna ölümlü göze alan yürekli, yurisever insanlarımız karşı görevimiz ancak o zaman yerine getirmiş, demokrasi günesinin güzel yurdumuzu aydınlatılmasına katkıda bulunmuş olabiliriz.

timden koruma istediklerini bildirmişler. Yalnız bildiğimiz işkenceci ihbar ve iddiaları ile... hapse mahkum olduklarıdır... devleti kıymaya ve devlet başkanını öldürmeye kalkışan şahısların ortaya çıkarmak uğruna dünyanın her yerindeki insulleri göre yapın

polisimize bu işkence camurunu bulatmayalım..."

Kabaklı Böyle böyle buyuyor. Böylece işkence camuruna kendi ağızyla, kendisi buluyor. İşkencecinin yalnızca faşist ve basvısı rejimlerin ürünü olduğunu ve dünyanın neresinde olduğu olsun, gün olup devran değiştiğinde, işkenceci olan, onları koruyandılar, onları olanak sağladılar ve cezalandırılmaları unuttuğu görünüyor.

İşkenceci lerden hesap sormayı yarma brakmamalı

Bugün Hayrullah'ın'ın alpaça öldüren katilleri faşist rejimin oyunları ve politikası sonucu devredevre kullak bir cezaça partitirler, tutuklanmadılar. Şimdi kararın onları beklerken işkence ve baskıya hakimiyet sürdürüyor. Yargıyı ve kamuoyunu etkilemek için katilleri aklamaya kampanyaya başlatılıyor. Ancak sonuç ne olursa olsun, işkenceci lerden hesap sormayı yarmamak gerektiğini bir kez daha gördük. Eğer bugün katiller teker teker ortaya çıkıyor, işkenceye baskıya, idamlara karşı olan ve bu uğurda mücadele edenler saıy uşğun biruz daha ortaya, muhalefet gelişiyorsa bunda hiç şüphesiz tek tek veya örgütlü ama hiç kormakdan ve kararl bir şekilde işkenceci katilleri çek eden, onlardan hesap sorman insanın payı büyüktür.

Yurt içinde ve dışında yakınları işkencece ölen, yaralanan, bizzat kendileri işkenceci denen geçmiş birlerce insan var. Şimdi her yurtsever ve namuslu insanın görevi işkenceci denen hesap sormak, onların izini kararl olarak takip etmek, açığa çıkarmak, teşhir etmek, yapıları ile birleştirmek olmalı. İnşancılar uğruna ölümlü göze alan yürekli, yurisever insanlarımız karşı görevimiz ancak o zaman yerine getirmiş, demokrasi günesinin güzel yurdumuzu aydınlatılmasına katkıda bulunmuş olabiliriz.

"İşkencece daha ne kadar dayanabileceğimi söylüyordu"

İlirafçı işkenceci polis memuru Sedat Caner'in "200 gün süreye analıksız işkence yaptık" dediği Hamit Kapan, Sedat Caner'in ifadesini doğrulayan açıklaması kendisine 200 gün boyunca yapılan işkenceyi anlatı.

Dev-Savaş davasında Adana Askeri Mahkemesinde ömür boyu hapis cezasına çarptırılan Hamit Kapan Askeri Yargıtay Başsavcılığına verdiği dilekcede Sedat Caner'in de sözünü ettiği ve işkencece bulunan doktorun Erden Gürlü'nün olduğunu belirttikçe şöyle dedi: "Beni işkencece kobay gibi kullanyorlardı. Önce baka meydan dağıtı ve fakalalar, ardından vücudumun en hassas yerlerine elektrik veriliyordu. Oradan alınıp tazyikli suyun altına konuluyordum. Sadece giydiği beyaz üniforma dışında otduğumu sandığım Erden Gürlü'nü her işkencece sonra beni muayene ediyor ve işkencece daha ne kadar dayanabileceğimi söylüyordu.

Güzlüğe alındıktan 20 gün kadar sonra ağzımı açamazdım, dili mi çeviremez oldum. Çenem kilitlendi."

Burada adı geçen doktor Kahramanmaraş Ülkücü Gençlik Demöji'nin kuruculuğunda yapılmış ve bu tür faaliyetlerden dolayı hakkında soruşturma açılmıştı.

Danimarka eski Adalet Bakanı Barış davasını izledi

Görülmece olan Barış Demöji davasını izleyen Danimarka eski Adalet Bakanı ve Sosyal Demokrat Partisi Milletvekili Ole Espersen yaptığı açıklamada: "...Şimdi bir Türkiye ile yapılan anlaşmanın hayata geçirilip geçirilmediğini yakından takip etmekteyiz. İstanbul ve Ankara'da yaptığımız görüşmeler sonunda if konusunda ortaya çıkan olumsuz gelişmelerden gerek bizim gerekse partim iznif duymaktayız.

Türkiye'den Barış Demöji davasında ve genel olarak tüm siyasi tutuklular konusunda önemli gelişmeler bekliyoruz" dedi.

KENAN EVREN

Trabzon konuşmasında: "12 Eylül'den sonra anarşi ve terör olayları yatışmasını müteakip seçime yeni bir demokratik düzene geçtik, ondan sonra neler yamadılar Tam demokrasiye geçmedim. Bu parlamentoya seçilmiş bir parlamentodur, işkence vardır. Bu anayasa demokratik değildir. Hapisaneler boşaldı. Genel af ilan edilmedi. dediler. Bunları her duyduğum gördüğüm, hala bitmemişti. 70'lerin başından beri her dönemde Türkiye'de işkence vardır, iddiaları ortaya atılmıyor. İktidar değişmiştir. Fakat işkence iddiaları bitmemişti. Sabahki Avrupa ülkeleri ve gelişmiş ülkeler nezdinde bizim kredibilitimizi düşürmek, Türkiye'de demokrasi yoldar. Türkiye'de halen işkence vardır, binlerce yüz bu işkence yardım yapmış, bu ülkelerle ilişkilerimizi sürdürmeyin" bütün mesele burdadır."

SAKIP SABANCI

Polis Balıkesir'da yaptığı konuşmada: "Üzülerek söyliyorum, baki polislerimiz suçlu sandayısına oturuyor."

KENAN EVREN

Rize konuşmasında: "Ben bu anayesayı haftalarca millete anlattık."

RAUF TAMER

4 Nisan Tercüman: "Başkomiser Ümit Bağbek, Komiser Mehmet Yetiş, Komiser Orhan Yaman. Mesele ne büyük bir heyecanla atılmıştır. Bugün acaba 'Devlete olan sadakatin bedeli, demek ki buyum' diyerek hayıflanıyorlar mı dersiniz?

Gene de zannetmem. 'Onlar devlete kormazlar. 'Bundan sonra polis nasıl vazife yapar?' diye de yolda kaplayın... Geride kalan arkadaşları da devlete kormazlar.

Alma kırılmazlar diye de devlet, kendi iç evlatları, kendi eylemi korma ısrarından vazgeçmemelidir. Ve yine dedi, Doğru'da köylüye nıçın silah dağıttığını bir kere daha düşünün, o acımasız düşmanını hatırlamaları.

Zavallı polis. Çatışmada galip gelsin, doğru adliyye... Eğer mağlup dıpsere, zaten kurru bir Fatih.

Ne bu biçim iş? Hiç mi kurtuluş yolu yok?

METE ALTAN

İstanbul Siyasi Şube Müdürü: "Devletin bekası için omuz omuza mücadele verdiğimiz değerli arkadaşlarımız 10 yıl hapis cezasına çarptırılarken ben buradadır, nisan, yahut ödül kabilinden hiçbir şey kabul edemem."

AHMET KABAKLI

12 Nisan Tercüman: "Ümit Bağbek, Mehmet Yetiş ve benzeri fedakarları, sayın devletbaşkanımızın başbakanımızın huzurlarında şeref madalyalarımla taktık."

Haydi 1 Mayıs 1986'ya Yaşasın 1 Mayıs

100 yıldır tüm dünyada işçilerin birlik, mücadele ve dayanışma günü olarak kutlanan 1 Mayıs yaklaşıyor.

Bilindiği gibi faşist diktatörlük ülkemizde 1 Mayıs'ı kutlamayı yasakladı. İşçilerin elinden ücretli tatil hakkını aldı. Tüm baskılara rağmen faşist diktatörlük 1 Mayıs'ı unutturmayı başaramadı.

Her yıl olduğu gibi, bu yıl da tezgah başında, işyerinde, mahallede, okulda 1 Mayıs kutlanacak.

İşçiler, emekçiler,
• 1 Mayıs'ta ücretli tatil ve özgür gösteri hakkı.
• Zamlar durdurulsun, işten atmalara son verilsin,
• Eksiksiz grev ve özgür toplu sözleşme hakkı,
• Baskı ve işkencelere son, idamlar durdurulsun, genel politik af,

• Demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlanıyorsa düşülmeli, • Güneydoğu'da "terör" beraf etmek" yalanına sürdüren operasyonu durdurulsun, Kürt halkı üzerindeki baskılara son,
• Tüm dünyamız 2000 yılına dek

atom silahlarından temizlenmesi önerisi desteklensin,
• Uzağı silahlandırma macerasına, Yıldızlar Savaşı projesine hayır.

• Bölge barışını tehdit eden ABD üssü ölümle topağlardan sökülsün, saldırıdan 6. Filo limanımıza girmesin, taleplerle 1 Mayıs 1986'ya hazırlansın.

Yurt dışındaki Türkçüler, Evren-Özal çetesi, tekelci hükümet

patronlarına ve ABD emperyalizmine karşı demokratik bir Türkiye mücadelesinin yükselmesi için, bulduğumuz ülkelerde Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmayı yükseltelim!

Federal Almanya'da 10 örgüt ortak açıklama yaptı

Federal Almanya'daki Türkiye ve Türkiye Kürdistanı demokratik kitle örgütleri 1 Mayıs'ın 100. yılında ortak bir bildiriye tüm örgüt, kuruluş ve kişileri "İşkence ve idamlara son, politik tutuklulara özgürlük-genele af, Kürt halkı üzerindeki baskılara son" kampanyasını desteklemeye çağırıyor.

Avrupa'da Dev-Genç, Birlik Yolu, DİBAF, FİDEF, Gençleş ADK, İşçi Gerçek, KKDK, KOMKAR, KURDKOM ve Kurtuluş imzalı bulunan ortak bildiride tüm dünyada emperyalizme, faşizme ve yerli gericiye karşı verilen onurlu mücadelenin bir parçasını da Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda sürdüğüdürü belirtiyor.

Ortak bildiride ekonomik, politik vb. nedenlerle yurtdışında yaşamak zorunda bırakılan işçiler, emekçiler, "F.Almanya işçi sınıfı olmak üzere diğer uluslardan tüm emekçilerle beraber 1 Mayıs alanlarında omuz omuza" yürümeye ve

- 116. madde değiştirilmelidir,
- Silahlanma değil, işyeri istisnaları,
- İlk elden yabancılara yer seçim hakkı tanınmalıdır,
- Neonazi örgütler ve faşist Türk Federasyonu kapatılmalıdır,
- Türkiye'ye yapılan askeri ve ekonomik yardımlar durdurulmalıdır,

- Pasaport ücreti ve diğer harçlar adı altında yapılan soyguna son,
- Konsolosluklardaki kaba davranışlara baskıya ve pasaportlara el konulmasına son,

ortak talepleri etrafında birleşmeye çağınıyor.

İsveç'te milletvekillerinin imzasına açılan mektupta 11 talep yer alıyor

Türkiye'de insan haklarından ve demokrasiden söz edilemez

Özal yönetiminin demokrasiye dönüş, yumuşama ve sivilleşme konusunda attığı yarımların İsveç'te yeterli ve inandırıcı karşılanmadı.

Türkiye Postası temsilcisi Erhan Gömüç'ün bildirdiğine göre, bunun somut bir göstergesi olarak "İnsan hakları ve demokrasi" konusunda Türkiye'nin bugünkü durumunu değerlendiren ve, 11 somut talebi içeren metin, Özal'a yollanmak üzere, İsveç parlamentosunda milletvekillerinin imzasına açıldı. Mektup milletvekilleri tarafından imzalandıktan sonra hükümete ve Avrupa Konseyi üyelerine de gönderilecek.

Mektubun metnini hazırlayan "Türkiye'de İnsan Hakları ve Demokrasi İçin İsveç Dayanışma Komitesi" ayn bir mektupla İsveç'teki sendikalarla, meslek örgütleriyle, siyasi partilerle, bilim adamlarla, gazetecilerle, yazarlarla ve sanatçılara başvurarak imza kampanyasına katılmalarını çağırısında bulundu.

Komite, bu girişiminin uzun bir araştırma ve bilgi edinme sürecinden sonra, Türkiye'deki mualefletin gitgide yükseldiği, bazı uluslararası hakların ihlallerinin bu olguya bağlı olduğu, fakat gerek insan hakları gerekse demokrasinin konularında olumlu herhangi bir temel gelişmenin söz konusu olmadığı şeklinde belirlediği saptamasına dayandırıyor. Bu saptama, komite tarafından Türkiye'ye gönderilen Sosyal Demokrat Parti milletvekili ve komite üyesi Hasan-Göran Frank'nın, Türkiye dönüşü hazırladığı raporunda da yer alıyor.

İsveç parlamentosunda milletvekillerinin imzasına açılan mektup metninde Avrupa Konseyi üyesi olan Türkiye'de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ilkelerine uyulmadığı belirterek 11. maddede toplanan reform ve değişikliklerin

gerçekleşmesi talep ediliyor.

"Sokuyuşma ve olağanüstü hal yasaları kaldırılmalıdır.

2. DISK, Barış Derneği, Tabip-ler Birliği ve diğer politik davalar durdurulmalıdır.

3. Ölümlü cezaya verilmesi ve sınır-ide kadar verilen ölümlü cezaların süresinin getirilmesi durdurulmalıdır.

4. İşkence ve insanları işgila-yın diğer tüm uygulamaların durdurulması için etkin önlemler alınmalıdır.

5. Basın üzerindeki sansür, eğitim, mesleki kısıtlamalar ve sendikal hakları ortadan kaldıran yasalar kaldırılmalıdır.

6. Almanya ile birlikte seçim ve siyasi partiler yasaları demokra-

tikleştirilmelidir.

7. Türk Ceza Yasası'nın 141-142. maddeleri kaldırılmalıdır.

8. Almanya ile birlikte seçim ve siyasi partiler yasaları demokra-tikleştirilmelidir.

9. Türk Ceza Yasası'nın 141-142. maddeleri kaldırılmalıdır.

Örgütlenme ve toplantı özgürlüğü Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne uygun bir biçimde sağlanmalıdır.

8. Demirel ve Ecevit ve diğer po-litikacılar üzerindeki yasa ve sınır-lamalar kaldırılmalı, demokra-tik bir seçim yapılmalıdır.

9. Kürt dili ve kültürü üzerindeki baskılar kaldırılmalıdır.

10. Vatandaşlık hakları ellerin-den alınan politik güçmenlerin bu

hakları geri verilmelidir.

11. Politik tutuklu ve hükümlü-leri de kapsayan "Genel af" çıkarıl-malıdır."

Bu önemli gelişmenin ardından İsveç İşçi Sendikaları Konfederas-yonu (LO) ve İsveç Devlet Me-murları Sendikaları Konfederas-yonu (TCO) 7 Nisan'da İsveç Di-şleri Bakanı Sten Andersson'a or-tak bir mektupla başvurular. İs-veç'in bu iki büyük sendikal kurulu-şu Türkiye'de insan haklarına, sendikal hak ve özgürlüklere say-gı gösterilmediğini belirterek, böyle bir yönetimin Avrupa Konseyi'de temsil edilemeyeceğini vurguladı-lar. Ayrıca İstanbul'da yapılacak planlanan komisyon toplantısının iptalini veya yerinin değiştirilme-sini talep ediyor.

LO Başkanı Stig Malm ve TCO Başkanı Björn Resengren'in imza-larına taşıyan mektupta, "Türkiye"nin diğer Batı Avrupa ülkelerine kabul edilen ilkeleri uygun de-mokratik bir ülke olması gereğine" dikkat çekiliyor.

İsveç'teki bu son gelişmeler İs-veç'in "İnsan Hakları Komisyonu"ndan Türkiye ile ilgili şikayeti geri almasını hemen ardından oluyor. Bu anlamda önemli olan gelişmeler ilgili olarak "Türkiye'de İnsan Hakları ve Demokrasi İçin İsveç Dayanışma Komitesi"nin Türkiye üyeleri Ekrem Aydın ve Ahmet Erol ile Türkiye Postası İsveç temsilcisi Erhan Gömüç'ün yaptığı görüşme gelecek sayımızda yayınlanacaktır.

Fransa'da ortak çağrı

Fransa'da 5 örgüt tüm Türkiye-lileri 1 Mayıs'ın 100. yılında Türki-ye demokrasi güçleriyle dayanışma amacıyla yürütülen kampanyayı desteklemeye çağırıyor. Ortak çağrıyı yapan, Birlik Yolu, Gerçek, KKDK Fransa Komitesi KOMKAR ve FTB "İdamları, işkenceye ve Kürt halkı üzerindeki baskıya hayır, zindanları boşalsın, genel af" belgi-siyle kampanyayı yürütüyorlar.

Tabip Odaları şikayetleri değerlendiriyor

İşkenceci doktorlar hakkında soruşturma açıldı

Türkiye'deki Tabip Odaları üye-düncü oldu" diyor. Tüm zor-la-Kırşehir Devlet Hastanesi Başheki-

19 yaşındaki üniversite öğrencisi Altan Durmuş ihmal ve ihlisizlik yüzünden arkadaşlarının kollarında hastane kapısında öldü. Bunun üzerine Bornova Öğrenci Yurdundaki gençler gece "Doktor, revir, ambulans" sloganlarıyla yürüyüşe geçtiler. Güvenlik kuvvetleri görülmemiş önlemler olarak yürüyüşü engelledi.

Kenso lousluklardaki kalite standartlarına baskıya ve pasaport gereklilikleri konusunda sorun, ortak talepleri etrafında birleşmeye çağınıyor.

3 bin öğrenci yurtlardaki sağıksız koşulları protesto etti

Dokuz Eylül Üniversitesi Menden Mühendisliği Fakültesi 1. sınıf öğrencisi 19 yaşındaki Altan Durmuş'un ihmal ve ihlisizlik sonucu ölümü yüksek öğrenim gençliği tarafından gösterilerle protesto edildi.

8 Nisan günü kaldunda olduğu Bornova Öğrenci Yurdu'ndan rahatsızlanan Altan Durmuş için arkadaşları uzun süre ambulans arkapıda can verdi.

Dilar: Daha sonra Bornova Yurt Müdürü Mehmet Sinir'ın doğrultusunda gibi, Durmuş, Ege Üniversitesi Hastanesi Acil Servisi'ne yük kamyonuyla taşındı. Doktorların durumunun iyi olduğunu, ekabileceğini söyleseni üzerine, Durmuş yine arkadaşlarının kollarında yurda geri getirildi. İki saat sonra Altan Durmuş'un ağzından kanlar gelmeye başladı, arkadaşlarının kollarında hastaneye götürülürken kapıda can verdi.

Ölüm haberinin duyulması üzerine yurt binalarının önünde toplanan 3 bin öğrenci, "Doktor, revir, ambulans" sloganlarıyla bağarak gece 23.00 saatlarında yürüyüşe geçtiler. Güvenlik kuvvetleri yolda bankat kurarak öğrencileri izin vermedi. Yurt müdürünün sağık sorunlarının çözüleceğini belirmesi üzerine öğrenciler dağıldı. Ancak öğrenciler ertesi günü de protesto gösterilerini sürdürdüler. Bornova Öğrenci Yurdu, Ege Üniversitesi Hastanesi ve rektörlük önüne sıkıya çekilerek baktılar.

Öğrencilerin Altan Durmuş için cenaze töreni yapmak istemeleri üzerine, polis yetkilileri Durmuş'un ailesine baskı yaparak, bir an evvel cenazeyi alıp götürmelerini istedikler. Baba Mustafa Durmuş'a:

"Cenazenizi alıp hemen buradan gidin, cenazenizi öğrencilerin eline gemesini istemiyorum" dedi. Gözü yaşlı baba: "Lanet olsun böyle eğitime" diyerek oğlunun cenazesini Zonguldak'a götürdü. Öğrencilerin cenaze töreni için yaptıkları tüm başvuruları geri çevrildi ve yurt etrafında görülmemiş önlemler alındı.

Yurtlardaki sağıksız yaşam koşullarını bir kez daha gözler önüne seren bu olay üzerine 34 öğrenci

derneği ortak bir açıklama yaptı. Aklarında 5 büyük üniversitenin öğrenci derneğinin bulunduğu, ayrıca demek kurmak için bul bekleyen yüksek öğrenim gençlerinin de desteklediği ortak açıklamada tüm yurtları rağmen temel sağık önlemleri alınmayan Kredi ve Yurtlar Kurumu ile Ege Üniversitesi Hastanesi yetkilileri sert bir dille kinadı. Öğrencilerin boş vaatlerle avdan, gençliği hiçe sayan anlayışın terk edilmesi istendi.

Kadınlar Dilekçesi'nde imza sayısı 7 bini aştı

Daha önceki sayılamızda da haberini verdiğimiz, 8 Mart öncesinde Türkiye'de demokrat kadınlara imza açılan Kadınlar Dilekçesi'nde imza sayısı 7 bini aştı. Sanayicilerin, milletvekillerine, öğretmen üyesinden, ev kadınına dek çeşitli kesimlerden kadınların imzaladığı dilekçe, 11 Haziran 1985 günü mecliste onaylanan "Kadınları Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Uslularları Sözleşmesi"nin yaşama geçirilmesi amaçlanıyor.

Türk kadınına yasalarla tanınan hakları yaşama geçirme kararı

lğının vurgulandığı dilekçe, kadınlara eşit haklar tanımaya Medeni Kanunu Aile Hukuku'na ilişkin maddelerinin ve Ceza Kanunu, Vergi Kanunu yönetmeliklerinin ve tüzüklerinin değiştirilmesi isteniyor.

İş yaşamında ve eğitimde kadınların eşit ve tam hakları talep ediliyor.

Kırsal kesimde çalışan kadınlara sosyal güvenlik isteniyor. Çalışan kadınlara, aşağı çalışan kadın sayısını gözmetmeden işyerlerinde çocukları için yuva ve kreş açılmasının gerekliliği vurgulanıyor.

hakında soruşturma açıldı

Türkiye'deki Tabip Odaları, üyesi 30 doktor hakkında işkenceye kanıldıkları, göz yumdukları ve işkence konusunda hekimlik mesleğine aykırı rapor düzenledikleri için "meslek ahlakına aykırı hareket etmek"ten soruşturma açtı.

İşkence sonucu öldürülen Mustafa Hayralloğlu davasının müdahil avukatları Adli Tıp'ta görevli doktorlar hakkında İstanbul Tabipler Odası'na başvurarak birbiriyle çelişkili raporlar vererek davayı sürdürmeye çalışmaları nedeniyle soruşturma açılması istemişti. Bu nedenle İstanbul Tabipleri Odası'nda bir soruşturma komisyonu kuruldu ve doktorların meslek ahlakına aykırı rapor düzenlediklerini belirlenmesi halinde "muvakatten meslekten men" ile cezalandırılabilecekleri açıklandı. Haklarında soruşturma açılan doktorlar şunlar: Prof. Dr. Cahit Özen, Prof. Dr. Talia Baki Aykan, Prof. Dr. Şemsi Gök, Prof. Dr. Rauf Saygın, Prof. Dr. Oktay Çokyüksel, Prof. Dr. Aladdin Akçaya, Prof. Dr. Nevzat Baban, Prof. Dr. Serfer İnceman, Prof. Dr. Sadi Sun, Prof. Dr. Hüseyin Ding, Doç. Dr. Ertuğrul Sayın, Doç. Dr. Şevket Selvi, Dr. Cahide Müdüroğlu, Dr. Fuat Birkardeş, Dr. Hüseyin Kalıncı, Dr. Öznur Aykaç, Dr. Metin Sarag, Dr. Vakur Sağmen, Dr. Vehbi Kullu, Dr. Feriit Görmek, Dr. Sami Aksu, Dr. Refik Tozcan, Dr. Erçüment Eper, Dr. İsmail Ding, Dr. Krtın Dinçmen, Dr. Sevim Ölmez.

Yine, İstanbul Tabipleri Odası'nca Dr. Erkan Mete hakkında bizzat işkence yapmaktan soruşturma açıldı.

Provokator doktor

1982 yılında Avcılar Sağık Ocakı soygunu sanıklarından Selim Özgöl, soygunu Dr. Erkan Mete ile birlikte gerçekleştirdiklerini, ancak aynı kişinin kendisine işkence yapılabilmek bizzat başında bulunduğunu söyleyen, İstanbul Emniyet Müdürlüğü Siyasi Şube Müdürü Mete Altan "Bu olayda faillerin yakalanmasını Erkan Mete sağladı, sonra da Kurtuluş Örgütü ile ilgili operasyonlarda kanıtları ve sanıkların elde edilmesinde yar-

dımcı oldu" diyor. Tüm zorlamalara karşın ifadesinden Erkan Mete'nin imsinin çıkartılmasını kabul etmeyen Selim Özgöl müebet hapse mahkum olarken, Erkan Mete beraat etti.

İrfan Cüre de kendisine işkence yapılanlardan birinin Erkan Mete olduğunu bildirerek hakkında bu suç duyurusunda bulunmuştu. Bu duyuru ile ilgili olarak da mahkemeye hiçbir işlem yapılmamıştı. Öte yandan Kırşehir'de bir grup işkence işkence yapılması nedeniyle

Kırşehir Devlet Hastanesi Başhekim'i Coşkun Mahmutoglu ile doktorlar Gülay Aydıncan ve Musa Ergin Batışlan hakkında da bu doktorların bağlı bulunduğu Neveşir Tabip Odası'na soruşturma açıldı.

Tabipler Birliği Merkez Konseyi, polis Sedat Caner'in ıtırallamda Hamit Kapıcı'na işkence yaptırırken bulunduğunu söylediği Dr. Erdem Gürlü'nü hakkında soruşturma açılmasını doktorun bağlı bulunduğu Gaziantep Tabip Odası'ndan istedi.

Sanıkların işkence görüp görmediklerini belirlemekle görevli doktorların verdiği standart raporlarda bir örnek. Üzerinde matbu olarak "darp ve cebir zine rastlanmamıştır" yazılı raporun, doktor sadece isim ve imza kısmını dolduruyor. Bu da Türkiye'deki işkencenin boyutunun ve doktorların görevlerini nasıl yerine getirdiklerinin ayrıntısı değil mi?

Adana Adli Tabibi Dr. Nebi Ziya Akkan 1980 yılında bir define söylentisi nedeniyle gözaltına alınan üç köylüye altınların yerini söylemek için kilolarca tuz ve undan yapılmış bulamaç yedirerek ölmelerini yoladı. Ö güne kadar sayısız kişiyi konuşturmakta övünen doktor üç köylüye de konuşturma talebinde bulunmuş, Yüzbaşı Ağah Üner de "Kendisine altınların bulunması için tip ilmi yönünden gerekli işlemin yapılması" iznini vermişti.

Altan DURMUŞ

Raif Türkmen'in pasaportu bir senedir alıkozuluyor

Geçtiğimiz yılın mart ayında eşinin pasaportunu uzatmaya birlikte giden Raif Türkmen'in pasaportu Essen Başkonsolosluğu yetkilileri tarafından alındı ve bir yıldır geri verilmiyor. Uzun süredir pasaportunun neden alındığı belli aplanmayan Raif Özkan'ın avukatı kanalları yapıp geçirdi girişimler de başarısız kalmıştı. Ancak avukatın son yazılı başvurusu üzerine "pasaporta şüpheli risk ihtimali üzerinde durulduğu ve arastırmanın sürdüğünü" açıklandı. 1989 yılına kadar geçerliliği olan pasaport daha önce aynı konsolosluk tarafından herhangi bir itiraz olmaksızın uzatılmıştı.

Evli ve iki çocuk babası olan Raif Türkmen çalıştığı ARA ayakkabı fabrikasında işçi temsilciliği yapıyor ve Bergkamen ve çevresinde aktif bir sendikacı olarak tanınıyor. Konsolosluk pasaportu geri vermemesi ve sürekli olumsuzluk üzerine pasaportunun politik nedenlerden alındığı ihtimalinin kesinlik kazandığını belirten Türkmen, baskına yaptığı açıklamada, kendisinin baştan, demokrasiden yana, ırkçılık ve yabancı düşmanlığına karşı olduğunu, alınan pasaportunu geri vermemesi Essen Konsolosluklu'nun bunlardan rahatsız olduğunu belirtti.

Türkmen, sendikasının önerisi üzerine Kuzey Ren Vest-falya eyaleti bakanları Matthiese ve Heinemann'a, Federal hükümetin Yabancılar Sorumlusu Bayan Funke'ye, Kaymakam ve Belediye Reis'e birer mektup yazarak sorunu dile getirdi. Türkmen ayrıca geçtiği SPD milletvekillerine de başvurdu. Gelen cevaplarada genellikle "Türkiye'nin içişlerini kany-kamın" şeklinde misli üzen

Grev hakkını savunmak demokrasiyi güvence altına almaktır

Alman Sendikalar Birliği (DGB) milyonlarca sendikali işçinin katıldığı "emeçli oylaması"nın neticelerini 17 Nisan Perşembe günü Bonn'da yaptığı görkemli bir protesto eyleminde açıkladı. İşçilerin Grev hakkını elinden almak için 116. maddede yapılacak değişikliği Federal hükümetin görüşmesinden bir gün önce gerçekleştiren

len eylemde binlerce sendikali işçi Beethovenhale önünde alanda toplandı. Ülkenin dört bir yanında gerçekleştirilen oylamada kullanılan pusulalar kamyonlarla Bonn'a ulaştırıldı.

DGB'nin 2-14 Nisan tarihleri arasında düzenlediği "emeçli oylaması" oylama tarihinde eşine iki defa rastlanan büyük bir başan

şıkladığı ve demokratik olarak yapılan oylamaya 7,6 milyon emeklinin katıldığı 7,2 milyon emeklinin ise Kohl hükümetinin grev hakkını yasaklamak isteyen yasa değişikliğine karşı olduğu belgelendi.

Büyük bir halk sevgisine dönüşen protesto eyleminde konuşan DGB Genel Başkanı Ernst Breit, Federal hükümetin çalışma yasa-

nın 116. maddesinde yapacağı değişiklikten vaz geçmediği takdirde işçilerin böylece uysal olmayacaklarını üretti durduracaklarını tüm bunlardan da Kohl hükümetinin sorumlu olduğunu söyledi. Konuşma işçilerin alkışlarıyla, zaman zaman da sloganlarla kesilen Breit, "İş başına geldiği günden heri politikası fakiri daha fakir zenginini daha zengin yapmak olan Federal hükümetin Alman Sendikalar Birliğini zincire vuramayacağını bilmelidir" dedi.

"Grev hakkına evet!" alfileriyle süslü bir kamyonlar paketlenmiş milyonlarca oy pusulası en önde DGB Başkanı Ernst Breit'in kullandığı kamyonun bulundugu uzun bir korvolya Federal Çalışma Bakanlığına teslim etmek üzere hareket edildi. Bakanlığın önünde toplanan işçiler, "Blüm istifa" diye slogan attılar. Çalışma Bakanı Blüm sendikali işçilerle konuşmaya yanaşmadı. DGB'nin görkemli eylemi tüm emekçileri yüreklenirken, işçi düşmanı politikacıları soğuk ter döktürdü.

maç onları ilgilendirmiyor" dediler. Toplantıda konuşlu ilgili yapılan tartışmalardan sonra, oy birliğiyle alınan kararla işçilerin bir mektup Mainz Başkonsolosluğu'na gönderildi. Mektupta şöyle deniyor:

1. Pasaport yenileme ve uzatma harçlarındaki indirim yeterli değildir. Bu nedenle harçlar daha da düşürülmelidir.
2. Kalabalık aileler, korumak, 16 yaşından küçüklerden, işsizler-

İki sorun İki çözüm

Erhan ÖZÇELİK

Alman Sendikalar Birliği'nin çağırısı üzerine, işletmelerdeki ve sendika binalarındaki sandıkların başına koşan 7 milyondan fazla emekçi Federal hükümetin işçi düşmanı politikasına "Hayır", sendika özgürlüğüne "Evet" dedi. Gerçi Başbakan Kohl ve bakanlar apar topar Çalışmayı Teşvik Yasası'nın 116. maddesinde değişiklik yapmaya kalkıştılarla karşışlarında suskun bir işçi sınıfı bulamayacaklarını çok iyi biliyorlardı. Ama önceleri salon toplantıları ve yürüyüşlerle başlayan bir direnişin, uyan grevleri ve ülke çapındaki eylem günyütle noktalanacağını, sendikaların bu kadar işçiyi harekete geçirebileceğini beklemiyorlardı. Rüzgar eken fırtına biçim. Fırtına öyle güçlü oldu ki, Çalışma Bakanı Norbert Blüm "Evet" isareti oy pusulalarını teslim almaktan korktu. Milyonlarca pusula bakanlık önüne yığıldı. Bakan makamına çıkabilecek izin uzun süre beklemek zorunda kaldı.

Ne var ki, daha işçi düşmanı bir yasa değişikliğine karşı tepki doruk noktasından, yeni bir yasa değişikliğinin duyurusu yapıldı. Strauß ve yandaşları şimdi de İşyeri Teşkilat Yasası'nı değiştirmeyi amaçlıyorlar. Böylece sendikaların mücadele olanakları zayıflatılarak, işçilerin işletmelerde karara katılması engellenecek ve seçilmiş işçi temsilcilerinin hakları kısıtlanacak.

Gerici hükümet diğer taraftan da günlük yasanın adı altında paket halinde gerici yasalar çıkartarak, işçi sınıfı ve tüm halk üzerinde denetlemeyi en yüksek düzeye çıkartmayı amaçlıyor. Hükümetin kendine 1987 seçimleri öncesinde halk arasında büyük bir antipati uyandırmayı bile göze almasının nedeni ortada. Öncelikle önemli sorunlar var. Asırı kârlarıyla daha da artırmak amacıyla rasyonelleşmeye giderek, milyonlarca işçiyi soğakta atan işverenler, çalışma süresini azaltarak işçileri sorununa özçün aramasına yansımıyorlar. Çünkü bunlar işsizliği baskı aracı olarak kullanmayı yeğliyorlar.

İşverenlerin parlamentodaki temsilcisi durumundaki Federal hükümet ise ancak devlet baskısıyla artırarak, işçi hareketini susturabilecekleri görüyor. Kapitalizmin derinleşmesi ekonomik ve politik sorunlara verebileceği tek yanıt bu. "Daha çok baskı" "daha az demokrasi."

Bir de bakıyoruz Sovyetler Birliği'ne. Onları uğraştıran sorun yok mu? Elbet var. Sovyet komünistleri önümüzdeki yıllarda ülke ekonomisinin yaklaşık iki misli büyümesini, üretimin ve üretkenliğin daha çok artırımını hem Sovyet halkının hem de dünya barışının esenliği için kaçınılmaz görüyor, onlerine büyük, erişilmesi hiç de kolay olmayan bir hedef koyuyorlar.

Peki sorun nasıl çözümlenmek isteniyor? Kapitalist ülkelerde yapılan tam tersini yapıyorlar. Daha çok demokrasi, işçiyi ve onun yaratıcılığını daha çok güvence ve daha kolektif çalışma. Alınan kararlardan doğrudan doğruya belirlemek için tek bir örnek yeter. Son kongrede işletmelerde, usta başlardan kısmi seferlere kadar sorunların bizzat işçiler tarafından seçilmesi kararlaştırıldı.

İşte iki önemli sorun, iki sistem ve iki çözüm. Birinin sınırlarının bittiği yerde diğerini başlıyor.

Mainz Halkevi'nde pasaport harçlarıyla bir toplantı yapıldı

"Döviz lazım olunca bizi ararlar"

Mainz Halkevi 15 Mart günü "Pasaport harçları daha da düşürülmelidir" adı altında bir toplantı düzenledi. 300'e yakın Türkiye'nin katıldığı toplantıya, Halkevi Yönetim Kurulu Mainz Başkonsolosluğu'na da davet etmiş. Ancak Başkonsolos ne toplantıya katıldı, ne de katılmayacağını bildirdi bir yazı gönderdi. Sosyal Demokrat Parti'den, Yeşiller'den Alman Ko-

münist Partisi'nden, kiliselerden, şehir belediyesinden, Türk-Danıştan ve pek çok demokratik örgütten alınan kararla işçilerin bir mektup Mainz Başkonsolosluğu'na gönderildi. Mektupta şöyle deniyor:

Toplantıya katılan Türkiye'den başkonsolosun toplantıya katılmamasını kınayarak, "döviz lazım olunca bizi ararlar, ama sorunları-

**Avrupa'daki tüm satış rekorlarını kıran yazar
Wallraff'ın filmi televizyon programından çıkarıldı**

“En Alttakiler” Türkçe olarak çıktı

Günter Wallraff'ın "En Alttaükiler" kitabını yayımlayan Kiepenheuer & Witsch Yayınevi 16 Nisan günü yaptığı bir basın toplantısında En Alttaükiler'in Türkçe olarak yayınlandığını kamuoyuna duyurdu. 23 Nisan'ı kutlarken satışa başlayacak olan kitap ilk kez 50 bin adet basıldı ve 10 marktan satılacak.

Başın toplantısında En Alttaükler'in yataca Wallraff ve çevirimi Osman Okkan da hazır bulundular. Toplantıda Wallraff bundan böyle her yıl kendi adını taşıyan 10 bin marklık bir ödölün iki dilde eğitimi teşvik amacıyla verileceğini bildirdi. Yazının açıklanmasında bu ödöl iki dil yi konuşan öğrencileri dil eğitimi veren öğretmenlere ve bu alanda çalışma yapan gruplara, bilim adamlarına, girişimlere ve deneklere verilecekti. Ödölü belirleyecek olan jüride şimdiye kadar belli olduğu kadaryla Profesör Bayan Boos-Nünning, Profesör Klaus Liebe-Harkort, Bayan Dr. Neumann, Fakir Baykurt ve Hasan Özen yer alıyordu.

Almanca baskısı Federal Almanya'da 2 milyon ve tüm Avrupa'da 3 milyon adet satılarak Avrupa'daki tüm satış rekorlarını kıran En Altakiler'in Türkçe baskısında yer alan anket fişinin doldurulup gönderilmesi isteniyor.

Wallraff'ın filmi televizyonda yasaklandı

1 Mayıs günü Alman televizyonunda gösterilecek olan Wallraff'ın gizli kamerayla çektiği belgesel film, CDU ve CSU tarafından yönetilen eyaletlerin televizyon yöneticilerinin oylarıyla televizyon progra-

Almanca baskısı Avrupa'da tüm satış rekorlarını kıran "En alttakiler" kitabının Türkçe baskısı yayına girdi.

mindan açılarak, aynın yasağı konan film, insan kiralayan şirketlerin işçileri, özellikle yabancı işçileri nasıl sömürdüklerini ve Thyssen gibi büyük tekelkırı ise yasadışı uygulamaları göz yumduklarını ve Türk işçilerinin şikâyetlerinin nasıl tehlikeye atıldığını konu alıyor. Film daha önce sinemalarda gösterilmiş. Wallraff'ın filmine televizyon yayışı konması Thyssen firmasının başkısı sonucu meydana geldi şeklinde değerlendiriliyor. Filmin sansürü uğramasından Bayever'a dan yayınlanan "Report" programının da büyük etkisi oldu. WDR ve Bremen televizyonları ise filmi yerel programlarında yayınlamaya çalışacaklar.

Wallraff'ın daha önce Bild gazetesi üzerine çevirdiği film de Fransa, Hollanda, Belçika, İsveç, Norveç ve Danimarka'da gösterilmesine karşın Federal Almanya televizyonları tarafından pre-rama alınmamıştı.

Günther Wallraff'ın
"En Alttakiler"

kitabı
Türkiye
Postası'ndan
ısmarlanabilir

fiyatı: 10,- DM

Özal'a protesto telgrafi

Geçtiğimiz 15-16 Nisan tarihleri arasında Fransa'nın Toulouse kentinde "Bilimsel teknik ilerleme ve mühendislerin, teknisyenlerin ve kadroların sosyal yöneri ve ekonomik-sendikal sorunları" isimli Avrupa ülkelerine yönelik bir sempozyum düzenlendi. Sempozyum, teknik elemanların uluslararası Devamlı Bağlantı Komitesi CIDIET tarafından örgütledi. Bu bağlantı komitesi 1975 yılında Torino'da düzenlenen Uluslararası Teknik Elemanlar Kongresi'nde oluşturulmuştu. Bu konferansa ülkemizden de TÜTEP ve Teknik

tarihleri arasında Fransa'nın Toulouse kentinde toplanan sempozyumumuz;

1- Ülkemiz teknik elemanlarının çalışanların en temel haklarından olan ve İLO tarafından ısrarla gözetilen sendikal haklardan yasal engellerle mahrum edilmesini, sendikal örgüt kurlmalarının yasaklanmasını;

2- Türkiye teknik elemanlarının demokratik yığın örgütü olan TÜTED'in 12 Eylül generaller darbesi sonucu kapatılmasını, şiddetle protesto eder.

TÜTED'in yeniden özgürce çalışma olanaklarına kavuşmasını ve Türkiye teknik elemanlarına grevi, toplu sözleşmeli sendikalar haklarının tanınmasını talebeder."

Milletvekilleri Parlamento Başkanı'na bir mektup gönderdiler.

“Avrupa Konseyi Türkiye’deki rejimi cesaretlendiriyor”

Avrupa Parlamentosu Başkanı Pierre Plimlin'e Türkiye'de insan haklarının çiğnenmesi konusunda Avrupa Konseyi nezdinde girişimde bulunulması için bir mektup verildi.

Avrupa Parlamentosu üyesi 100 parlamenterin imzası bulunan mektupta "Türkiye'de demokratik hak ve özgürlüklerin bugüne kadar açıkça çiğnendiğini ve bunun Uluslararası Af Örgütü gibi kuruluşlarca açıklandığı gibi, tanıklarla da doğrulandığı" belirtiliyor.

Geçtiğimiz ekim ayında Avrupa Parlamentosu Balfe'nin hazırladığı raporu onaylayarak, Türkiye'de te-

mel hak ve özgürlüklerin hiçe sayılması nedeniyle AET-Türkiye ilişkilerinin yeniden başlatılmasına karşı çıkmıştı. Buna karşın 17 Şubat'ta AET Bakanlar Konseyi AET-Türkiye ortaklık kurulunun faaliyete geçmesini kararlaştırmıştı. AET Daimi Komisyonu ise, Türkiye'ye ayrılan mali protokol kredileri ile özel yardım kredilerinin serbest bırakılması, AET'nin genişletilmesi sonucu Türkiye için ek protokol imzalanması ve 4. mali protokolün bağlanması konusunda bir takım hazırlamıştı.

Parlamenteler mektupta bu sap-
tamayı yaptıktan sonra Avrupa

Konsey'nin bu girişimlerini, Türkiye'deki rejimi temel insan hak ve özgürlüklerini çiğneme yolunda cesaretlendirmekten başka bir şeye yaramadığı, Avrupa Parlamentosu'nun resmen açıklaması konumlarıyla taban tabana ters düştüğü, Avrupa Parlamentosu'nun itibarını sarsma eğiliminde olduğu vurgulanıyor. Bu nedenle de Pierre Plimlin'in Avrupa Konseyi ve Daimi Komisyonu nezdinde "Avrupa Parlamentosu kararlarına uymalarını sağlamak ve Avrupa Parlamentosu'nun itibarını korumak için" girişimlerde bulunmasını istiyorlar.

İsviçre'de Haydar Saltık protesto ediliyor

Milli Güvenlik Konseyi eski Genel Sekreteri ve 1. Ordu Komutanı **Haydar Saltık**'ın İsviçre'ye Türkiye Büyükelçisi olarak atanmasına tepkiler devam ediyor.

İsviçreli tanınmış aydınlardan oluşan bir grup Saltık'ın bu atılımını protesto eden bir dilekçeyi imzaya açtılar. Birçok kanton ve şehirlerde bilgilendirme masaları açarak imza toplama çalışmalarını sürdürüyor.

22 Mart günü La Chaux de Fonds'da açılan bilgilendirme masasında 300 imza toplandı. Bu küçük şehirde dahi bu kadar imzanın bir günde toplanması tepkilerin boyutlarını yansıtır.

Türkiye ve Türkiye Kürdistanı
nda süren baskı ve işkencelerle, ay-
nca Haydar Saltık'ın "kişiliği" ile
ilgili geniş bilgi vermek için So-
Birlük, Kurtuluş, Devrimci İsci ta-

raftarları da La Chaux de Fonds'da açılan bilgilendirme masasında hazır bulundular.

İsvicreli aydınlar nisan ayı so-

nunda bitecek olan kampanyanın ardından basın açıklaması ile toplanan imzaları kendi hükümetlerine verecekler ve bir protesto yürüyüşü düzenleyecekler.

IG Metall Gençlik Konferansı'na katılan gençlerle söyleşi

Cikarlarimizi savunacak

bağlantı komitesi 1975 yılına Torino'da düzenlenen Uluslararası Teknik Elemanlar Kongresi'nde oluşturulmuştu. Bu konferansa ülkemizden de TUTED ve Teknik Elemanlar Derneği birer delegasyonla katılmış ve Devamlı Bağlantı Komitesi'nin oluşmasında olumlu oy kullanmışlardı.

Hemen tüm Avrupa ülkeleri temsilcilerinin yer aldığı Toulouse Sempozyumuna DISK Yürütme Kurulu üyesi Kemal Daisal da katıldı. Daisal konuşmasında, ülkemiz teknik elemanlarının ekonomik-sosyal sorunları üzerinde durdu. Ve konuşmasını şöyle tamamladı: "Bugün ülkemiz teknik elemanları, bir yandan kendi ekonomik, sosyal ve mesleki sorunlarını iyileştirmek ve sendikâle haklarını elde etmek için mücadele ederken diğer yandan, toplumun genel olarak demokratikleşmesini ve bilgi ve becerilerinin halkın çıkarları doğrultusunda kullanılmasını istiyorlar. Bu nedenle diktatörlüğe karşı mücadelede dayanışma gerekiyor. Türkiye Cumhuriyeti'nin önüne-yoluna başbakan Turgut Özal'a bir protesto telegramı gönderilmesini oybirliği ile karar altına aldı. Telgrafı şöyle diyor "15-16 Nisan

IG Metall Gençlik Konferansı'na katılan gençlerle söyleşi

Çıkarlarımızı savunacak gençler desteklenmeli

Türkiye Postası: IG-Metall Gençlik Konferansına, bölgenizde nasıl bir hazırlık çalışması yaparaktı geldiniz?

Mehmet: Karar tasarılarının hazırlanmasına katılmak dışında, içerik olarak fazla bir şey yapamadım. Yalnız, işyerinde ve IG-Metall Türkiye'de Gençlik Grubu'nda konferansın önemini dile getirmeye çalıştım. Bunun yanı sıra, bedel konusu ve yabancı gençlerin genel sorunlarının yanı sıra yabancı düşmanlığına da değindim.

Kalender: Türkiye'de gençler aynen tüm dünyadaki gibi hazırlandık. Çünkü çalıştığım fabrikada sadece 5 Türküylü genç. Aramızda tartıştık. Ancak buraya gelmeden önce, bölgemizde konferansa katılacak olan tüm asil delegeleri ve misafiri delegelele bir hafta sonu toplantısı yaptık. Sunduğumuz karar tasarılarına son biçimini verdik.

Durmuş: IG-Metall'in yabancı gençlik sorulmuş olduğum için, konferansa bölgeden katılacak genel delegasyona hazırlandık toplantılar sırasında Türkiye'de gençliğin okul, meslek eğitimi, meslek çözümleri soruları iş bulmak zorlukları, işsizlik ve yabancı düşmanlığı konusunda somut önerilere dayalı bilgiler verdim. Önce işyerlerinde Türkiye'de gençler arasında "Arkadaşsına Satışma" kampanyası ve ailelerin birleştirilmesi sorunu temelinde yaptığımız çalışmalar değerdendirik ve diğer delegasyon üyelerine sonuçları aktardık. Yine işyerlerinde arkadaşlarla konferansa sunmak üzere bedel konusunda karar tasarıları hazırladık.

Abdullah: İşyerlerinde arkadaşlarla bedel sorunu üzerinde tartıştık ve bu konuda karar tasarıları hazırladık.

Hannover'de toplanan IG-Metall 14. Gençlik Konferansı'na katılan delegelerden Durmuş.

ladık. Bunun yanı sıra kentimizde "Arkadaşsına Satışma" kampanyasını sendika il örgütünü ve diğer işyerlerindeki gençlerle birlikte nasıl geliştirebileceğimizi tartıştık. Ve işyerimizde sendika gençlik temsilciliği bünyesinde çok iyi gümeyen çalışmalarını nasıl düzenleyebileceğimizi tartıştık. Konferansa zorluklarımızı anlatmak için hazırladık.

Türkiye Postası: Konferansın belgelerinden biri "Barış güvence altına almak" Bu alanda sizce fabrikalarda, özellikle Türkiye'de gençler arasında nasıl bir çalışma yapılabilir?

Mehmet: Önce şunu kabul etmeli. Barış ne sadece Türkiye'de, ne de Almanya'da sorunu. Hepimizin sorunu. İşte bunun için, barışa birlikte sahip çıkmamız gerek. İşyerlerinde Türkiye'de gençler toplantılar düzenleyerek, genel işyeri ve gençlik toplantılarında barış konusunu işleyerek arkadaşları ile aktifte edebiliriz. Sorunu sürekli gündeme getirmeliyiz, söz almamız, bu sorunu işbirlikçi eylemine kadar götürebiliriz.

Kalender: Barış sorunu yalnızca Almanların değil, burada yaşayan bütün yabancıların da sorunu. Özellikle Batı Almanya'da hemen hemen her bölgeye yerleştirilmiş olan Pershing II roketleri herkesin korkulu rüyasıdır. Ancak uzağı silahlandırılması çok daha tehlikeli bir girişim. Onun için barış çalışmaları fabrikalarda bütün gençleri hedef almalıdır.

Durmuş: SDI'ye karşı konferansa kesin karar alındı. Bu doğrultuda işyerlerinde protesto eylemleri

Hannover'de toplanan IG-Metall 14. Gençlik Konferansı'na katılan delegelerden Mehmet.

14. Gençlik Konferansı'na katılan Türkiye'de delegelerden Abdullah KIRAN.

ve iş birakmaları için olanaklar yaratılması karar alındı. Öncelikle Türkiye'de gençler bu konuda bilgilendirilmelidir. Biz Münih'te DGB Türk gençlik kulübünde bir bilgilendirme toplantısı yaptık. "Barış ve Yıldızlar Savası" konulu seminerleri DGB-Jugend ve IGM Jugend şubelerinde yaptıracağız. Seminerden edindiğimiz bilgileri fabrikada ve diğer ilköğretim okullarına yayacağız. Dünya Barış Yılında sonbahar eylemlerine katılmalı, aktif görev almaları sağlanmalıdır.

Abdullah: Barış savaşının önemini değişik çalışmalarla yöntemlerle işyerlerinde işlemeliyiz. Film akşamları, tiyatrolar, geziler düzenlemeliyiz. Bu konuda eğitimler yapıp, ilginç bildiriler çıkarmalıyız. Sendika merkezi "Yıldızlar Savası"na karşı geniş bir imza kampanyası başlatmalıdır.

Türkiye Postası: Konferansa bedel ve yabancı düşmanlığı sorunları da ele alındı. Bu konuda sizce sendikalar bünyesinde nasıl bir çalışma yapılabilir?

Abdullah: Bu konuda konferans çok yerinde ve haklı kararlar aldı. Şimdi bizim önümüzde bu kararları uygulamak gibi büyük bir görev duruyor. Önce fabrikalarda Türkiye'de gençler arasında sendika desteğini alan komiteler kurulmalı. Daha sonra bir kente kurulan bu fabrika komiteleri sendika gençliğin örgütünü bir çalışma grubunda biraraya getirebilir. Eğer sendika şubelerinin doğrudan bu konularda çalışma yapan kolları yoksa bile, yeni alınan kararlar doğrultusunda bunlar oluşturulabilir. Her kente sendika yöneticileri karar tasarılarıyla gidip bu konuda görüşmeliyiz ve işe başlamalıyız.

Mehmet: Biz Berlin'de IG-Metall Türkiye'de Gençlik Çalışma Grubunu oluşturduk. Genç-İş adlı bir gazetemiz var. 4 Mayıs'ta DGB Gençliği ile birlikte bedel konulu bir basın toplantısı, ardından da bir Uluslararası Kültür Şenliği düzenliyoruz.

Türkiye Postası: 1 Mayıs-30 Haziran tarihleri arasında metal işkolunda "İşyeri Gençlik Temsilciliği" seçimleri yapılacaktır. Bu konuda Türkiye'de gençlere önerileriniz nelerdir?

Durmuş: Her konuda olduğu gibi bu konuda da bilgilendirilmeye ihtiyaç var. Biz Türkiye'de genç arkadaşlarımızı aday olmaya teşvik etmek için bilgilendirme toplantıları yapacağız. Sendika gençlik şubesinin bu konuda karar var. Seçimlerden sonra da Alman-Türk ve diğer uluslardan gençlerle 29 Mayıs-1 Haziran arası çadır kampı düzenliyoruz. Katılacak 250 gencin 50'sininin Türkiye'ye gelmesini hedefliyoruz.

Kalender: Bu konuda Türkiye'de gençlere önerim, milliyet karşı gözetmeksizin, çıkarlarımızı en iyi biçimde temsil edecek gençleri aktif desteklemeleridir.

Mehmet: Bilindiği gibi bu seçimlerde 18-25 yaş arası her genç aday olabilir. Sen siyasalın, yok sen beyazsın veya sen yabancısın diye bir ayrım yok. Bizim sorunlarımızı bütün daha iyi bilen olmadıkları için, Türk gençlerinin de temsilciliğe adaylığını koymalarını ve seçimlerde birbirlerini desteklemelerini savunuyoruz.

Abdullah: Türkiye'de gençler anarından en aktif çalışabilecek olanları seçip aday olmalarını sağlamalıdır. Fakat seçildikten sonra da bu arkadaşları yalnız bırakmamalıyız, onların en yakın destekçileri bizler olmalıyız.

Başarılı kadınları tanıtıyoruz

“Kadın-erkek eşitliği F. Almanya’da sadece kağıt üzerindedir”

HBV (Ticaret, Banka ve Sigortalar Sendikası) sekreterliği görevine 1975 yılında Frankfurt’ta başlayan **Christa Kinn**, bugün Duisburg’da aynı görevde. 11 yıldır görevini başarıyla sürdüren Christa Kinn 41 yaşında. Türkiye Postası adına kendisiyle görüşmeye gittiğimizde, yaşamın her alanında olduğu gibi sendikal alanda da yönetim kademesinde yer alan ender kadınlardan biriyi konuşacağımız bilinciyle ilk sorumuzu yöneltiyoruz.

Türkiye Postası: Sayın Christa Kinn, siz dünyadaki aç sayda kadın sendika sekreterlerinden birisiniz. Bu görevi nasıl gördünüz?

C. Kinn: Meslek öğrenimini Saarland eyaletinde yaptım. Mesleğim aslında büro memurluğuydu. Meslek öğrenimi yaptığım kuruluş büyük bir demir-çelik işletmesiydi. Daha o zamanlar sendikada örgütlüyümdüm. Öğrenimim bittikten sonra DGB Saarbrücken’de şube memuru olarak çalışabileceğimi öğrendim. Özellikle gelişen alanındaki çalışmaların sırasında politize olmuştum. Mümkün olduğu kadar bilgimi arttırmaya ve politik alanda aktif olmaya çalışıyordum. Bu gelişme sırasında, 60’lı yılların sonunda, Düsseldorf’da DGB Merkezinde Federal DGB Gençlik Sekreteri’nin yanında görev başladım. Kadrolu sendika sekreteri olarak çalışmaya arzuluyordum. Fakat bunun için çok sayıda eğitim çalışmasına katılmam gerekiyordu. Sendikamın Frankfurt’taki bir yıllık Emek Akademisine gitmeye karar verdim. Ağırlıkla sosyal ve ekonomi-politika alanında eğitim gördüm. Öğrenimi bitirdikten sonra, 1975 yılında Frankfurt’ta HBV’de sendika sekreteri

sayısına orantılı olduğu yeterli değildir.

Türkiye Postası: DGB bu yıl 8 Mart’ta yabancı düşmanlığı ve ırkçılık konusunu ne çıkardı. Bunun nedenlerini açıklar mısınız?

C. Kinn: İnancım ki bu, son zamanlarda özellikle Duisburg’da yaşadığımız acı deneyimlerin sonucudur. Duisburg’da yüksek oranda yabancı işçi çalışıyor. Diğer yandan Duisburg’daki geri güçlerin güçlendiğini görüyoruz. Neonaziler tekrar ortaya çıkıyor, yabancılar arasında gerici etkinlik kazanıyor. Neonazilerin yabancıları saldırısı artırıyor. Öyle ki, yabancı arkadaşlar bu şehirden korku içinde yaşar duruma geldiler.

Yabancılarla karşı yüzleşim ayrımcı politikaya karşı savunma yer mek zorundadır. Büyük tekelin sorumluluğu bu politikaya karşı birlikte olmalıdır. Yabancı ve Alman arkadaşlar ortak düşmana karşı ortak mücadele vermelidir. Bu ortak düşman ise hasta tekel ve gerici güçlerdir. Örneğin Duisburg’da Neonazilerin saldırısı yasaklanmalıdır.

Türkiye Postası: Bir kadın sendika sekreteri olarak emekçi kadınların sendikalarında aktif olabilmeleri için onlara önerileriniz var mı?

C. Kinn: Benim görüşüme göre, kadınların işletmelerde daha aktif

olmaları şu anlama gelir: İşyerlerinde olup bitenlere karşı ilgi duymak kendi çalışma koşulları üzerinde bilgilenmeye çalışmak, işletmelerdeki toplantılara katılmak, işçi temsilisi olarak çalışmaya hazır olmak. Bunlar kadınların daha aktif olmaları için ilk, ama önemli adımlardır.

Türkiye Postası: Sizde toplumda kadınların eşitliğinin önündeki temel engeller nelerdir?

C. Kinn: Bu engellerin bizim toplum düzenimizi getirdiği simülamlar olduğu görüşündeyim. İdari yönetim ve fabrikalar özel kişilerin mülkiyetinde olduğu, hükümetin yetkisiyle onlar sahip olduğu sürece ayrımcılık olacaktır. Bu, kadın erkek tüm toplum için, ama özellikle kadınlar için böyledir. Fakat bu toplum biçimi çerçevesinde de, günümüzde mücadele etmek, daha çok eşit haklar elde etmek zorundadır. Bunun için işletmelerde özellikle eşit işe eşit ücret için savmaktayız. İşsizliğe karşı direnmeliyiz. Çünkü kadınlar işsizlikten daha çok etkileniyorlar. Kadınlar ve erkeklerin eşit eğitim şansını için savmaktayız. Bunlar sadece birkaç öneridir.

Türkiye Postası: Sayın Christa Kinn, bize zaman ayırduğunuz için ve değerli açıklamalarınızdan ötürü size teşekkür ederiz.

Güçlü bir kadın Angela Davis

Angela Davis Amerika’da Alabama eyaletinin Birmingham şehrinde doğdu. Yaşadığı mahalle “Dinamit Tepesi” adıyla anılırdı, çünkü burada yaşayan siyah aileler sürekli olarak faşist saldırılara uğurlardı. Ku Klux Klan birçok kanlı saldırısını burada gerçekleştirdi.

Sürekli olarak ırkçılık ve baskılara sahne olan bir toplumda yaşayan ve problemlere köklü bir çözüm getirilmesi gerektiğine inanan Angela Davis, 1968’de Amerika Birleşik Devletleri Komünist Partisi’ne üye oldu.

Güney Kaliforniya’da işsizlik ve polis baskısına karşı ve hapishane ve yasal reformlar ile öğrenci hakları için yürüttüğü faaliyetler ve UCLA üniversitesinde demokratik haklar için verdiği mücadele çok kısa zamanda tanınır sivrilmeye ve hatta kendisine karşı bir de suikast düzenlenmesine yol açtı. 1970’de Angela Davis ABD’de en fazla aranan 10 kişiden biriydi. FBI kendisine karşı yoğun bir kampanya açtı. Tutuklanarak mahkemeye çıkartılan Angela Davis’in duruşması, ABD tarihinin en ünlü duruşmalarından biri olarak tarihe geçti. Yaygın ve yoğun ulusal ve uluslararası protestolar sonucu Angela Davis beraat etti.

Serbest kalmak, kendi şahsına gösterilen ilgi ve desteği, ırkçılığa karşı örgütlü bir güç haline dönüştürme mücadelesine atıldı. National Alliance Against Racism and Political Repression (NAARPR) -İrkçi ve Politik Baskılara karşı Ulusal Birlik adlı örgüt, ana hatlarıyla Angela’yı kurtarma kampanyasının içinden doğdu.

Eski Kaliforniya Valisi (bugün ABD başkanı) Ronald Reagan bir zamanlar, Angela Davis’in Kaliforniya’daki üniversite sistemi içinde hiç bir zaman hocalık yapamayacağını söylemişti. Bugün A.Davis Kaliforniya’da San Fransisko Devlet Üniversitesi’nde felsefe profesörüdür. Okuttuğu dersler arasında, kadın hareketi ve çalışmaları, özellikle de siyah kadınların tarihteki katkılarıyla ilgili dersler önemli yer tutar.

1979 yılında Sovyetler Birliği Angela Davis’i Lenin Barış Ödülü’ne layık görmüştür.

Angela Davis bugün ABD Komünist Partisi’nin Merkez Komitesi üyesi ve partinin 2. başkanındır. Ayrıca ırkçılığa karşı birçok harekette ve siyah kadın çalışmalarında aktif olarak yer alır.

“Dünya nükleer bir yıkıma uğradığında herkes birlikte yok olacak”

Angela Davis 15 Mart 1986 günü Londra’nın Hackney Belediyesi’nde, “Güçlü kadınlar-Kavga sesleri” adlı altından düzenlenen bir konferansta konuştu. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle Hackney Belediyesi İrk ve Toplum İlişkileri bölümü tarafından düzenlenen toplantıya İngiltere Halkçı Kadınlar Kolu da aktif olarak katıldı. Toplantıda çeşitli ülkelerin kadın hareketlerinin yanı sıra İRK adına bir yönetici de konuştu. Bir bu sayımızda Türkiye Postası temsilcileri tarafından gerçekleştirilen

retinden, kölelik koşullarından, köleliğe karşı yürütülen zorlu mücadeleden ve kadın hakları anlayışını ve savunmasını doğrudan sözetti. Kölelikten ülkelerin gelişmesi için bir adım, fırsat halinde emekçi siyah insanlara saldırdıkları, linç edildiklerini ve bu gibi uygulamaların birçok eyalette yasalarla da desteklendiğini söylenecek. “Baskıların, sömürünün temel ekonomik/politik/ırkçılık sexxizm, sınıfsal baskılara karşı, ekonomik eşitlik ve kadın hakları için verilen savaşın bir

(cinselliği bir meta olarak kullanan anlayış) karşı mücadelede güçlerimizi birleştiremezsek, bundan yararlanacak olanlar yine sömürücü güçler olacaktır. Gün birleşme ortak mücadeledir. Tüm kurumsallaşmış, bürokratik, karmak, genç-yaslı, sakat ve cinsel eğilimi ne yinde olursa olsun ırkçılığa ve sexxizme karşı kadın eşitliği ve bantın ya da olan tüm kadınlarla ve tüm halklarla birlikte olmalıyız. Çünkü bütün ezilen, sömürülen halkların çilesi aynıdır. Baskıların karmak için saydık, mücadelemiz

diği bir oğludan da söz eden Davis, bunun temelinde yüzyıllar boyu pekmiş şartlanmaların, yanlış bilgilerin ve sömürücü güçler tarafından bilinçli bir şekilde kökten provokasyonların yatıncı belirlenir, saydıkları da mutlaka beyazlara karşı uyguladıkları ayrımcılığa son vermeleri, siyahbeyaz ve tüm diğer ırklardan insanları bir arada tutmak için çıkarılan etrafından birleşmeleri gerektiğini vurguladı. Son olarak mücadele eden ve zor koşullarda yaşayan kadınlara da dayanışmasını

yal ve ekonomi-politik alanında eğitim gördüm. Öğrenimi bitirdikten sonra, 1975 yılında Frankfurt'ta HJBV'de sendika sekreteri olarak çalışmaya başladım.

Türkiye Postası: Sayın Kinn, sendika sekreterliği görevinizde kadın olmanızdan doğan güçlükler oldu mu?

C. Kinn: Doğaldır ki, profesyonel sendikacı olarak çalışmak kolay değildi. Zorluklardan bir sendikali arkadaşların bir kadın sekreteri çalışmaya alışık olmalarındı. Fakat bu zorluk uzun sürmedi. Erkek arkadaşlar, önemli olanın işi olduğunu kavradılar. Bu çalışmanın bir başka zorluğu ise aksamaları, hafta hafta sonları sendikali arkadaşlarla birlikte olmaktı. İster istemez özel yaşamından, aile ilişkilerinden kuruma arızadan özveride bulunmak zorunda kaldım.

Türkiye Postası: Sendikacı bir kadın politikası uyguluyor mu? Bu politikayı biraz açıklayabilir misiniz?

C. Kinn: Tabii ki, kadın üyelerinin oranı yüzde 50'nin üzerinde olan sendikamızda özgül bir kadın çalışması yapılmaktadır. Bu çalışmamızla işletmelerdeki kadın arkadaşların kendi çıkarlarını görmelerini ve bu uğurda mücadele vermelerini amaçlıyoruz. Diğer yandan, kadınların sendikal çalışma için kazanılmasını çabalıyoruz. Onların kendilerini eğitmelerini, gelişmelerini ve görevler üstlenmelerini istiyoruz. Bu çok önemli bir noktadır. Genellikle ise Federal Almanya'da sadece kadın üyelerinde varolan kadın-erkek eşitliğini sağlamak için uğraşmaktayız. Burada kısaca belirtmek gerekirse, işletmelerde kadın emekçilerin hakları eskiden oldukça güç, günümüzde de verilmediği gibi, Maas ve ücretlerde ayrımcılık sürmekte. Bunu değiştirmek sendikal kadın çalışmasının en önemli hedeflerinden biridir.

Türkiye Postası: Bu çalışmamızın amaçlarını doğrultularda sonuçlar veriyor mu, sayın Kinn?

C. Kinn: Son yıllarda gittikçe daha çok sayıda kadının sendikal görevler üstlenmeye hazır olduğunu söyleyebiliriz. İşletmeler için bu işi temsilciliği seçmelerine daha çok kadının adaylığını koyması ve kadın personelin çıkarlarını savunması demektir. Bizim örgütümüzün çalışma yaptığı alanda kadın işi temsilcilerinin ve sendika temsilcilerinin sayısı arttı. Fakat bu sayı, işyerlerinde çalışan kadınların

DIYARBAKIR MEKTUBU

"Sesimizi duyurmamız gerek"

"Türkiye'de yaşayan Kürt halkına mensup suşuz, masum insanları Türk ordusundan askerleri tarafından katlediliyor. Katledilen bu insanların aklı olmayan suçları yüklenerek radyo ve televizyonlardan duyuruluyor. Bu Kürtler bir işin gerçek yüzünü Türk kamuoyuna anlatma imkanı bulamıyoruz. Bu olanaktan yoksunuz. Katledilen bu insanların öyküsü Türk kamuoyuna ve dünyaya anlatılmalıdır. 28.9.1985'de katledilen İbrahim Polat'ın öyküsü şöyledir:

İbrahim Polat esas adı **Tınat** olan, ve Türk kamuoyuna Kürtlülük olarak değiştirilen köyde yaşamaktadır. Babası öldükten sonra kardeşleri, eşi ve iki çocuğunun sorumluluğu İbrahim'in üzerindedir. 22 yaşındaki İbrahim köy işlerini biraz düzene koyduktan sonra İzmir'e çalışmaya gider. Başka bir iş bulamadığı için görevi satar. Çey ay sonra karandığı paraları ailesinin üst-baş ihtiyacına nisbi olarak satınlar ve düzin kurutmak için köyüne döner. Köyün adeta işli altında olduğunu görür. İbrahim hemen işine başlamak zorundadır. Ekmeğini, kütüğünü torbasına koyar, başını yolunu tutar. Köyden biraz uzaklaştıktan sonra bir grup askerle karşılaşır ve tutuklanır. İbrahim sonra azımsız çekilerek işkenceye uğdırılır. Anası, eşi ve kardeşleri onun azımsız yakarlarken radyo ve televizyon 29 Eylül 1985 günü aksamı şöyle bir haberi iletir: 'Mardin'in Midyat İlçesi başlı Kütlüby köyü civarında güvenlik kuvvetleri girdiği çalışmada sonucun bir aksi bilgi olarak geçmiştir. Üzerinde tabanca ve çok miktarda yakarlanmış yayın bulunmaktadır.'

Bu haber tamamen yalandır. İbrahim Polat şahısdır. Türk ordusundan katledilmiş masum Kürt köylülerinden biriydi. Bu durumu dünyaya bilmesini istiyoruz. Bu gerçekleri ortaya çıkarması ve insanın en doğal hakkı olan yaşam hakkını bile Kürt köylülerine çok görüldüğünü herkesin bilmesini istiyoruz.

İnsanlık ve Kürt halkı adına şimdiden teşekkür ederiz."

***

Yukarıdaki mektubu gazetemize ulaştırmak için Midyatlı bir Kürt köylüsünden aldık. Belli ölçüde mektuptan da anlaşılacağı üzere son dönemdeki gelişmeler herkesi dikkate alıyor. Türkiye'de Kürt halkının da yaşadığı gerçeklerin kabullenilmesi isteminin daha şimdiden güçlü bir biçimde savunulabileceği inancı geniş kesimler arasında yer alıyor. İnsanların bu amaçla seslerini duyur-

Toplanıda çeşitli ülkelerin kadın örgütlerinin yanı sıra İKD adına bir yönetici de konuştu. Biz bu sayımızda, Türkiye Postası temsilciliği tarafından hazırlanan Angela Davis'in konuşmasından pasafat aktarıyoruz.

Angela Davis önce ABD'de eğitim aldığı temel temellerini ve gelişmesini anlattı konusunu tartıştı. Ancak özellikle işçi kadınların durumunu etkileyen köle ticari-

ni söyleyince, "Baskılar, sömür, insanlık dışı uygulamalar, sünni temel ekonomi-politikler. İrkçilik sevmiş, sınıfsal baskılara karşı, ekonomik eşitlik ve kadın hakları için verilen savaşın bizim ortak savaşımızdır. Ne kadın ne işçi olarak kendimizi işçi sınıfının mücadelesinin dışında tutmamız. Bizler işçiyiz, emekçiyiz. Kapitalist sömürden hepimiz şu veya bu şekilde pay alıyoruz. Eğer bölünürsek, ırkçılığa ve sevmize

Fırat DİLGEŞ

düz gelmesi yaralara melhem olmuyor. Halkın yaralarını sarmak için, iyileştirmek için halkın yurumun konuşturmam nasıl mümkün olacağı araştırılıyor, tartışılıyor.

Siddik Bilgin'in katledilişinin ortaya çıkarması; devlet eliyle işlenen bu cinayetin ılerici basında geniş olarak sergilenmesi; SHP'li parlamenterlerin yörede gazetecilerle birlikte incelemelerde bulunması; bu incelemelerin sırasında gördüklerini, edindikleri izlenimleri kamuoyuna duyurmaları; asker-sivil devlet görevlilerinin bölge halkına baskı ve terör uygulamaktan haz duyduğunu belirtmeleri; başka bir SHP parlamenterinin 800 kişinin kaybolduğunu açıklaması; Diyarbakır Cezaevi'ndeki cinayetlerin Millet Meclisi'nde tartışılması; Meclis'te tartışılan bu konuyu yapmasını Kürt halkı arasında olumlu karşıladı. Kürt halkının halkan için şimdiden, yanı kö bulacak girişimler aramada cesaretlendirdi etkin oldu. Şimdi SHP'li parlamenterlerin belli ölçüde basadıklarını tam bir başayınım dikkatini Kürt halkı üzerindeki baskılar ve Kürt halkının yaşadığı sorunları üzerinde yoğunlaştırmak gerektiği görülmüştür.

Bu amaçla ulaşılabilmenin en başta gelen koşulu da her Kürt emekçisinin bilincinde açıktır. Kendisine solcu, devrimci diyen herkes sıkı bir birlik halinde dayanması, bu doğrultuda hiç bir olumlu adım atılmayacağına artık biliniyor. Halkın, yurtsever çevrelerin en büyük tepkile karşıladığı sözler, sol gücünün "şu, şu gruplandır, bu falan partiden" şeklinde sözleri olduğunu belirtmek abartma yapmış olmayız.

Yürütülen tüm mücadelelerde sınıfsal temel vurgulanıyor Angela Davis, ırkçılığa karşı verilen mücadelede baskı mücadelesine de sıkı sıkıya bağlı olduğunu birinci ve çağının sorumluluğu diyen insanları olarak baskı mücadelesine omuz vermemizin zorunlu olduğunu söyledi.

"İşçi ırkçılık" diye adlandırılan

"İki dünya arasında"

genç kızlarımız ve kadınlarımız toplantısı yapılacak

10. Duisburg Akzente (Duisburg'da yapılan geleneksel kültür günleri) 25 Nisan/15 Mayıs 1986 tarihleri arasında "MAN İST FRAU" belgisi altında, kadın sorunlarına ağırlık veren zengin bir programla gerçekleştirilecek. Johannes Rau'un konuşulacağıyla, Duisburg Belediye, Eğitim ve Kültür Dairesi, VHS, üniversite, kiliseler, kadın örgütleri, NRW Kültür Bakanlığı, Ruhrgebiet Belediyeleri Birliği ve siyasi partilerin katılmasıyla düzenlenen Duisburg Akzente'de Türkiye örgüt ve kişiler de düzenleyici olarak yer alıyor.

Program çerçevesinde Türkiye kadınları bir gün aynısı, 3 Mayıs 1986 Cumartesi günü saat 10.00'den 18.00'e kadar Gertrud-Baeumer-Schule, Heinrich-Bertmann-Str. 10, "İKİ DÜNYA ARASINDA" adlı oturum, VHS (Yüksel Halk Okulu) ve Türkiye kadınların birlikte düzenlediği bir gün. Akşam 19.00'da aynı adreste Sümeysa'nın konseri var.

"İKİ DÜNYA ARASINDA" oturumu saat 10.00'da açılacak. Saat 11.00'den itibaren çalışma, gruplar halinde sürdürülecek. Beş çalışma grubunda şu konular ele alınacak: 1) Evde-ışarda 2) Meslek eğitimi 3) Geri dönüş veya hıran. Almanya'daki yaşam için perspektifler. 4) Yabancı bir ülkede anne ve ev kadını. 5) Yeni evliliğin kadın olarak Türkiye'den Almanya'ya göç. Saat 16.30/17.30 arasında grup çalışmalarının sonuçları birlikte değerlendirilecek. 17.30/18.30 arasında ve öğlenece aynısı. İkinci kısım genç kızların sorunlarına odaklanıyor ve kamuoyunu dikkatini çekmeyi amaçlayan bu günü düzenleyen Türkiye kadınlar şu örgütlerden: Arbeiterwohlfahrt - Türk Kadın Duisburg, Türkiye İşleri Demek Kadınlar Kulübü - DİFED Duisburg, VHS kürsü yöneticileri, Caritasverband Bottrop, Duisburg Belediyesi İsyir Gençler Projesi, Internationale Initiative Hocheifel.

kenizide. Yöneticileri seçilene duymayışa çalışıyorlar. Bir kadın, gençlik forumunda Evren'in ölüme atıyor kendini. "Açım" diyor, "derdime ortak ol". Hemen üç beş görevli kapıyı açıyor kadını ağzına, kadın aptoparaptop gürülüyor. Kim bilir hangi işkencehaneye... Bir adam Özal'ın yolunu kesiyor. "Açım" diye bağıyor. Hemem gıpta altına alınıyor. Ve insanların "açı" diye haykırıyor, yavrusunu beslemeyediği için cinnet geçtiği, intihar ettiği ülkemizde patlayınca ya kadın yiyenler hep bir ağızdan şöyle diyorlar: "Abartıyorsunuz... Açılın! Ölen mi var?"

Yöneticilerin "açılın ölen mi var?" dediklen ülkemizde artık otopsi raporlarında bile "açılın

öldü" yazılıyor. Ahmet Yavuz adın bir işçi, ne intihar etti, ne kaza geçirdi, ne de ceşeliye öldü. Ahmet Yavuz açılın öldü. 44 yaşındaydı. Çoğu insanın kendini genç, dinç hissettiği bir yaşta, 4 çocuk babasıydı. Bir fabrikada gece bekçiliği yapıyordu. Ona, 4 çocuğunu, kendisini ve kansını beslemesi için verilen para asgari ücretti. Ahmet Yavuz günlerdir ağzına lokma koymamıştı. Arkadaşları böyle anlatıyorlardı son günlerini... Bir gece öldü. Denizli Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Mustafa Dirin, otopsi raporuna şöyle yazdı: "Ahmet Yavuz geçimini sağlayamayan bir kişiydi. Son günlerinde karnını bile doyuracak para kazanamamıştı. Açlık, yoksulluk ve hayatının verdiği kalp krizinden öldü."

Gece bekçiliği gibi ağır bir işte

ret açlık ücreti olanak belirleniyor. Yüzbinlerce işçi asgari ücretten kaçınıyor. Açılın ölen Ahmet Yavuz gibi yan aç, yan tok çalıştınıyorlar. Patronlar sürekli eski, gorcece yüksek ücretli işçileri isten aptoparaptop açlık ücreti işçi alıyorlar. Çünkü Evren-Özal politikası bunu gerektiriyor. Yalnız işçi ler mi? Ülkemizde 700 bin memur asgari ücretten çalıştınıyor. Asgari ücretle poluk çocuk yaşama ça çalışıyorlar. Çünkü Evren ve Özal'a göre "halk kemer sıkmalı".

Peki halka kemer sıkınlıkları, onlar açılın ölmeye sınırına getirilecek elde edilen ve holdinglere aktarılacak kaynaklar ülke kalkınmasında kullanılıyor mu? Ne gezzer... Yıllardır ülkede taş üstüne taş konmadı. Yeni yatırımlar yapıp ülkenin kalkınması bir yana, var olanlar da la verimsiz kullanılıyor. Tüm kaynaklar vergünlüklükte, tefecilikte, ticarete kullanılıyor. Birbir emekle yaratılan tüm değerler, bu üretici olmayan ahlarda, israf ediliyor. Ve holding patronları hiçbir dönemde bu kadar çok kâr etmediklerini söylüyorlar. Patlamayacağı kadar yiyorlar. Çoşuk, çocuk işver'lerde tatlı yapıyorlar. İstazok bulamadık diye gazetelere ilanlar veriyorlar.

"Kemer sıkma politikası"nın, halkı aldatarak, parabalabalını da ha da zengin etme politikası olduğu artık çok ortaya çıktı. Denizli'li, asgari ücretli işçi Ahmet Yavuz'ların neden öldüğü artık gün gibi ortada. Yukarıda da yazdık. Ülkemizde savaş yok, kılık yok, doğa felaket yok. Aksine ülkemiz bire bin veren başkalarıyla, üretken, çalışkan insanlarıyla, dünyanın en verimli ülkelerinden birisi... Ama o ülkenin geçiş sahilini bu bereketli topraklar üzerinden açılın ölüyorlar. Hem de öleşiye çalıştın kalde...

Bu devran böyle geliyor. Bunu hepimiz biliyoruz. Bilgidimiz için de yan aç, yan tok yaşama savaş veriyoruz. Ama daha fazla bekleyecek zaman kalmadı. Halkımız yıllardır açık aç içinde kavrandıran, açlığı mahkum eden, kendi yurtdında, bu dünyanın en bereketli topraklarında açlıklarla ödümler belirdir. Bunlar Evren'dir, Özal'dır. Onlar Halkımız buunun hesabını vermek zorundadırlar. Ve bizim onlardan hesap sommak için, hakkımızı olan ekmeğimizi üzerinde insan gibi yaşayabilmek için biran önce harekete geçmekten başka çaremi zeyok!

Türkiye yüzde 30 yoksullaştı

Özal hükümetinin, sürekli yapıt "hızla kalkınıyoruz" propagandasına karşılık, Dünya Bankası'nın geçmişte günlerde yayınlanan bir raporuna göre, 1980 yılından bu

yana her yıl Türkiye'nin ulusal geliri geriledi ve son altı ay içinde, Türkiye yüzde kırda yoksullaştı. Dünya Bankası'nın, 107 bölçü ülkeyi kapsayan ve "Kalkınma ve Dış Borç Ödemeleri" başlığını taşıyan raporunda, son yıllarda ulusal geliri en çok gerileyen ve yoksulluğun ülkelerin başında Türkiye'nin geldiği belirtilir. 1979-1985 döneminde, Türkiye'nin toplam ulusal gelirinin yüzde 30 oranında gerilediği kaydedildi.

Yoksulluğun ülkeler arasında, Türkiye'nin beşinci sırada yer aldığı belirtilen Dünya Bankası'nın ilgili raporuna göre, 1979 yılında 70,8 milyar dolar olan Türkiye'nin toplam ulusal geliri, 1985 yılında 50,1 milyar dolara kadar geriledi.

Dilruba YENEN

Bugünlerde ABD ile yapılan tarışmalarda en önemli konu, tekstil ürünlerine konulan kotarı. Konu öylesine sunuluyor ki, sanki ABD kotarını kaldırarsa, yahut benzer şekilde AET kotarını kalksa, Türkiye ye döviz akacak. Özal bu konuda o kadar iddialıdır ki ABD' ye "yardım değil, karşılıklı ticaret yapmak istiyoruz" diyebilmektedir.

Tekstil sanayi ülkemizde gerekten oldukça gelişmiştir. Topraklarımızda iyi kalite ve bol miktarda pamuk yetişmektedir. Tarım ürünlerini ve işgücünü kullanıyormayca öteki avantajları olarak sıralanmaktadır. Fakat tekstil ürünleri gerekten AET ve ABD pazarlarını zorlayabilmektedir. Ancak nerere kadar?

Bir zamanlar Evren "buğday satıp, petrol almaktan" bahsediyordu.

halınamla sanıp ökebilir ve Türkiye'nin, bugün dünya pazarlarında sanıp ökebilir. Sımdı, Türkiye'nin bu zengin boraks yataklarını ABD'nin U.S. Borax tekelile ele geçirmek istiyor; ve Özal hükümeti de, aslı görevlerinden birisi olarak bu işe evet diyor ve Etibank'ın Genel Müdürü, bu işe taş koymaya çalışıyor. Olacak şey midir bu? Yine de, Etibank'ın Genel Müdürü Öcal, oturup kalkıp da dua etsin, ve vatan hainliği suçundan, tutuklanıp askeri mahkemeye sevk edilmeye gökretsin!

Birkaç kısa haber başlığı daha verelim. ANAP Genel Başkan Yardımcısı Geçici, Vakıflar Bankası'nın Yönetim Kurulu üye-liğine seçilmiş. Holding patronlarına, verilen türü çeşitli teşvikler yetmemiş. Bir de, gümrük ayrıcalıkları tannarak, geçtiğimiz yıl bunlara devlet kasasından 212 milyar lira aktarılmış. Ve daha neler, saymakla bitmez.

Efendim, devlet ve Özal hükümeti, bu kadar işin gücün arasında, bir de kalkıp işsizlik sorunuyula mı uğraşsın? Değil mi ya?

İFLAS EDEN BÜYÜK ŞİRKETLER

Yıllar	Sayı	Sermaye(Bin-TL)
1980	058	71.154
1981	101	158.491
1982	158	750.219
1983	189	4.016.291
1984	234	2.000.000
1985	243	10.678.583

Orta ve küçük boy sermaye yıkıma uğradı

"24 Ocak Kararları"nın uygulayma konulmasından bu yana geçen sürede, orta ve küçük boy sermaye gruplarının ve hatta yer yer

bazı büyük sermayeli şirketlerin yıkıma uğradığı ve çok sayıda işyeri, iflaslar sonucu kapatıldığı belirtilir. Anka haber ajansının Devlet İstatistik Enstitüsü'nün verilerine dayanarak geçtiği habere göre, 1980-1985 yılları arasında en büyük yıkım küçük esnaf ve zanaatkarlar kesiminde gözlemlenir ve bu dönemde, 68 bin 945 küçük esnaf iflas ederek işyerini kapamak zorunda kaldı.

zorlanıyor?

Çünkü tekstil sosyalist ülke pazarları için pek hevesli değillerdir. Bunun tek nedeni var. Sanayiciler de şu satımları dövizle yapmak istemekteler. Oysa sosyalist ülkelerle yapılacak bu tür ticaret bugüne kadar takas usulü kullanıldı. Yani narençesi sattık, karşılığında fabrika kurduk. Oysa tekstiller bunları dövizle döner. Çünkü sanayinin çarkı dövizle döner. Tekellilerin hesabı dövizle kazanmak. Ne kadar çok ve kolay döviz kazanabilirlerse, ki piyasaya yönelik o kadar çok tekelleşme ve sanayicilerin çarkını döndürme olanakları artıyor.

Tekstil ürünlerini enye pazarları yaratıldığı anda Özal hükümeti, min "refah" politikası bu alanda olanca hissiyetini kendini duyuracak, bir çok insanı parasızlıkta kefen bezi bile alamaz hale geçecek.

İFLAS EDEN ESNAF YAYISI

Yıllar	Sayı
1980	7.337
1981	11.428
1982	12.015
1983	13.582
1984	14.536
1985	9.447

NATO Başkomutanı Rogers: “Libya’ya saldırıyı ben planladım”

Libya’yı
suçlayanların
elinde
hiçbir delil yok!

NATO Başkomutanı Amerikalı General Rogers 20 Nisanda bir Alman gazetesine verdiği beyanatta “Libya’ya yapılan Amerikan hava saldırısını bizzat ben planladım” dedi. Rogers saldırı hazırlıklarını Federal Almanya’nın Stuttgart şehrindeki Amerikan karargahında bir hafta önceden tamamladıklarını ve çok gizli tuttuklarını söyledi ve şunu da ekledi: “bu planları benden başka dört Amerikalı subay daha biliyordu.” Buna karşılık NATO karargahındaki Alman, Hollandalı ve Norveçli yüksek rütbeli subaylar gazetecilere ABD’nin Libya hareketini büyük bir şaşkınlıkla radyolardan öğrendiklerini anlattılar.

Hamburg’ta yayınlanan haftalık “Spiegel” dergisi 21.4.86 tarihli sayısında Batı Berlin’de bombalanan diskoetle ilgili olarak polislin elinde suçları gösteren hiçbir ipucu olmadığını yazıyor. Amerikan hükümetince “dinlendiği” iddia edilen telsiz konuşmalarının delil olarak bir değer taşımadığını belirten Spiegel dergisi Batı Berlin polislinin araştırmalarında bombanın yapıldığı madde satan gangster çeteleri tarafından veya hatta başka disko sahipleri tarafından da kaydedilmiş olabileceğini dikkate aldığını yazıyor.

Federal Alman gizli servislerinin “Verfassungsschutz” örgütünün Hamburg sorumlusu olan Christian Lechte ise alelacele Kaddafi’yi suçlamanın yanlış olacağını belirterek Libya’nın diskoetle bombalanmasıyla bir ilişkisi olduğuna dair elde “somut ipucu” yok dedi.

Türkiye Postası’nın kamuoyu araştırması Her 10 kişiden 9’u “EVET” diyor

Amerikan 6. Filosu’nun Libya’ya saldırısından sonra, Sovyetler Birliği bir açıklama yaparak, Akdeniz’deki Sovyet ve Amerikan savaş gemilerinin karşılıklı olarak geri çekilmesini ve her iki ülkenin bu denizde savaş gemisi bulundurmaya söz vermesini önerdi. Reagan tarafından hemen geri çevrilen bu önerinin ardından ABD, tüm dünyaya protestolarla karşılaşan ikinci saldırısını yaptı.

Türkiye Postası temsilcileri Batı Avrupa’da Sovyetler Birliği’nin bu önerisiyle ilgili bir kamuoyu araştırması yaptı. Temsilcilerimiz, 10 gün içinde kamuoyu araştırması sırasında aralarında da sayıda Yunanlı, Yugoslav, İtalyan işçilerin de bulunduğu 1092 kişiye şu soruyu yönelttiler:

“Akdeniz’deki Sovyet ve Amerikan gemilerinin karşılıklı olarak geri çekilmesi önerildi. Bu öneriye ne dersiniz?”

Gazetemiz baskıya girenken, son ana kadar elimize ulaşan sonuçlara göre, 1092 kişiden 981’i bu öneriyi destekliyor, 40’i desteklemiyor, 71’i çekimser kaldı veya gö-

Türkiye Postası kamuoyu araştırma sonuçları

Ülke	Katılan kişi sayısı	Evett	Hayır	Çekimser
F.Almanya	326	309	1	16
Hollanda	48	45	-	3
Fransa	217	193	9	15
İsviçre	93	91	-	2
İsviçre	358	305	30	23
Belçika	50	38	-	12
Toplam	1092	981	40	71

rüş belirtmedi.

Federal Almanya, Hollanda, Fransa, İsviçre ve Belçika’da gelen sonuçlara göre yurttaşlarımız ezici bir çoğunluğu, yüzde 89.85’i bu öneriyi destekliyor. Çekimser kalanların oranı yüzde 6.5, desteklemeyenlerin oranı ise yüzde 3.65’dir.

Kalvelelerde, işyerlerinde, sokakta hatta telefonlarla görüşülerek kamuoyu araştırmasına aktif katılan temsilcilerimiz zaman zaman Sovyetler’in önerisi hakkında sohbetler de yaptılar. Bunlardan birkaçını yayınıyoruz:

Kiel’den Enver Şahin
“ABD savaş gemileri Akdeniz’de dömen kırkdan mutlak Akdeniz ülkelerinde huzursuzluk başlıyor. Bunun için bu öneriyi selemiyorum.”

Belçika’dan Kemal Dağ

“Ne işi var Amerikan Sovyet savaş gemilerinin Akdeniz’de. Burada Akdeniz ülkeleri anti ABD, bir Akdeniz ülkesi kendi üstüne girerse acaba nasıl karşılar? Adana İncirlik üstünde 5 Türk jetine neler yapıyor, bizi bunun unuttum.”

Köln Ford fabrikasından İyici Fikret B.

“Son gelişmeler hepimizin ilgisini çok çekti. Hele ABD’nin ta okyanusun ötesinden gelip, Libya’nın burununa dibinde manevra yapması burada çok konusuluyor. ABD’yi bu denize kim getirdi, bilmiyorum. Bu adamlar girdiği yerden çıkıyorlar. Son olarak Sovyetler’in söylediği gibi herkes bu savaş gemilerini çekerse, herkes kurtulur, hem Araplar, Filistinliler, hem de Türkiye.”

“6. Filo’suz olmaz” mış

Türkiye’deki faşist rejimin kitle ta banını geliştirmek amacıyla Milliyeçi Çalışma Partisi adı altında bir parti kurulmuş ve MHP’li faşistler bu parti içinde örgütlenmeye ye-

Oldu mu ya !...

ABD Dışişleri Bakanlığı Shultz bir açıklama yaptı: “Libya’ya karşı giriştiğimiz hareket, doğrudan doğruya Kaddafi’yi hedef almazdı. ABD saldırısının bir amacı

ABD'nin Libya'ya saldırısına karşı bütün dünyada protestolar devam ediyor. Saldırının hemen ardından Sovyet lideri Mihail Gorbacov Amerikan yönetiminin ege- men bir devlet olan Libya'ya karşı barbarca saldırısını sert bir biçimde kınayarak, bu saldırıyı korsanlığın bir örneği, kaba kuvvet gösterisi, uluslararası hukuk kurallarının hiçe sayma ve barbarlık örneği olarak niteledi. Bizzat Amerikan Cum- hurbaşkanı Reagan'ın emriyle Lib- ya'ya karşı girilen bu savaş sal- dırının doğuracağı sonuçların tüm sorumluluğunun Washington yö- netimine ait olduğunu, dost Libya halkına karşı girilen Amerikan barbarlığı karşısında Sovyetler Bir- liği'nin kayıtsız kalamayacağını söyleyen Gorbacov "Amerikan yö- netimi, bizim tüm barışçı önerileri- mize, uluslararası düzenin iyile- tirilmesine yönelik girişimleri- me, Cenevre zirve görüşmesinin ru- huna ters düşen bu tür provoka- tif davranışlara, barışçı çözüm yollarını tıkama çabası içinde ol- duğunu bir kez daha gözler önüne sermiştir," dedi.

Ayrıca Varşova Paktı'na üyeyedi sosyalist ülke birlikte yayınladıkları bir bildiriye ABD saldırısını kınadı- lar ve Libya halkı ile dayanışma içinde olduklarını açıklarken tüm dünya halklarını Libya halkıyla da- yanışmaya çağırdılar.

ABD saldırısı Belçika, Yunanistan gibi NATO üyesi ülkeler tarafından da sert bir dille kınandı. Fransa, İspanya ve İtalya gibi ABD üyeleri ise kendi hava saha- larını saldırı hareketinde kullanan Amerikan savaş uçaklarına kapadı- lar ve ABD'nin tutumunu be- nimsemediklerini belirttiler.

Saldırı Hindistan başkanı Yeni Delhi'de toplantıda bulunan ha- gimsiz ülkeler hareketi düzenli ba- kanları tarafından da kınandı. Bu konferansta verilen bir karara uya- rak altı ülkenin dışişleri bakanları- nın olduğu bir heyet Libya halkıyla olan dayanışmayı dile getirmek için Trablus'a gitti. Aynı heyetin daha sonra New York'a giderek Birleşmiş Milletler'in ABD'yi ki- namasını isteyebilecek bildirdiler.

ABD saldırısı bütün Arap ülke-

lerinin yanı sıra Çin Halk Cumhuri- yeti tarafından da kınandı.

Yığınsal protesto gösterileri

ABD saldırısı dünyanın her ye- rinde miting ve yürüyüşlerle de protesto ediliyor. Protesto miting- lerine Londra'da onbin, Milano'da onbeşbin, Roma'da onbin, Atina'da ve Bonn'da kırkıbin, Batı Berlin'de onbinden fazla insan katıldı. Ay- naka Federal Almanya'nın otuzdan fazla şehrinde daha küçük gösteri- ler yapıldı. Bonn'daki protesto mit- tingine Sosyaldemokratlar, Komünistler, Yeşiller, gençlik örgütleri, Federal Almanya Barış Hareketi, FİDEF ve KOMKAR gibi yabanc- ı işçi örgütleri katıldı.

ABD uçakları Libya'da sivil he- deflere vahşice bombaladı. Çok sayıda kadın ve çocuk öldü. Kad- dafi Reagan ve Thatcher için "Çocuk katil- ni" dedi.

Sabıkalı

Ali SÖYLEMEZOĞLU

Amerikan hükümeti Libya'ya yapılan saldırıya gerekçe olarak terör olaylarını gösteriyor ve Batı Berlin'deki bir diskote- ge atılan bombadan Libya devrim lideri Kaddafi'nin sorumlu olduğunu iddia ediyor. Akdeniz'deki ABD gemilerinin Trablusgarp ile Berlin'deki Libya elçiliği arasındaki şifreli tel- mesajlarını yakalayıp çözdüğünü öne süren ABD'nin elinde bu haberleşmelerin kaydedildiği bir bant bile varmı!

Adamin elinde böyle delil olur da gizli tutar mı? Reagan hemen emir versin, bu bant uzmanlar tarafından incelenilsin! Dünya kamuoyuna dinletilsin. Fakat her nedense Amerika- llar var olduğunu iddia ettikleri bu bantı ortaya çıkarmı- yorlar. Belki de Kore uçağının düşürülmesi olayında öne sürdükleri fakat aradan iki hafta geçmeden sahte olduğunu kendilerinin de kabul etmekte zorlandıkları ses bantını düşünüyorlardır.

Reagan hem bağımsız bir ülkeye saldırıp suçsuz insanları öldürtüyor, hem de "kendimi savunuyorum" diyor. Bu yön- tem yeni değil.

Hitler de 1 Eylül 1939'da faşist Almanya'nın Polonya'ya sal- dırarak II. Dünya Savaşı'nı başlatmasını şu sözlerle haber vermişti: "Bu sabah saat 5.45'ten itibaren bize açılan ateşe bin de iddia karşılık veriyorzur!" O zaman Polonya hükümetinin üzerine atılan suç, Gleiwitz'teki Alman radyo istasyonuna yapılan saldırıydı. Yıllar sonra bu saldırının Polon- ya ordusu uniforması giymiş Alman askerleri tarafından ya- pıldığı ve saldırı emrinin de bizzat Hitler tarafından verildiği ortaya çıktı. Çıktı ama bu arada bütün dünya II. Dünya Sa- vağının ateşleriyle yanmış ve elli milyon insan ölmüştü.

Uydurma suçlamaları başka ülkelere saldırı mak- konusunda ABD sabıkalıdır. 1964 yılında cumhurbaşkanı Johnson Viet- nam'ın bombalanması emrini verirken Tonking körfezinde Vietnam hücumbotlarını Maddox isimli Amerikan savaş ge- misine saldırırlarını iddia etmiş ve "kendimizi savunmak için bombardıman emrini verdim" demişti. Yedi yıl sonra, 1971'de Pentagon'un gizli belgeleri açıklanınca Johnson'un yalan söylediği, Vietnam'ın Tonking körfezinde herhangi bir saldırıda bulunmadığı anlaşıldı.

Ye terör meselesi? ABD hükümeti durmadan teröre karşı olduğunu söylüyor. Bu laflara ana CIA'nın ölmü listelerinde yer alan devlet adamlarının isimlerini unutanlar kanar. Ameri- kan gizli servislerinin yalnızca Fidel Castro'yu öldürmek için tam sekiz kere başsız suikast girişiminde bulunduklarını bizzat Amerikan Senatosu araştırma komisyonu açıkla- madı mı?

çıyla Mültipart Çalışma Partisi adı altında bir parti kurul- muş ve MHP'li faşistler bu parti içinde rglenmeye ye- niden başlanışlardı. şimdi bir de yayın organı çıkartıyorlar. Tercüman'ın malıbaşında başlan faşistlerin yayın organı "Düşünce" gazetesi, Tekin Ezer imzalı yazıda savaş gemi- lerinin "Akdeniz'den ekil- mesi" enesie şiddetle karşı çıkıyor. Ve şöyle diyor: "Diğeri Akdeniz kelleri ne düşünür- leri düşünürleri Türkiye için slh ve huzur, orada "6. Filo" mevcut olduğa var- dır, ABD'nin Akdeniz'i ter- ketmesini her lke temenni edebilir ama Türkiye edemez!" Bylce Trkesişler Ame- rikasız yapaadıkları bir kez daha gstemediler. MHP'li- lerde tıpkı İsrail'deki siyonist- ler gibi arkaalanıda saldışın 6. Filo olmadı mı kendilerini emniyette hissetmiyorlar.

Dünya halklarının başına musal- lar olan ocuk katili, elini lke- lerimizin ekli

"Libya'ya karşı girişilmiş harekati, doğrudan doğrudan Kaddafi'yi hedef almayalım. ABD saldırısının bir amacı da, Libya içinde, Kaddafi'ye yönelik bir darbeyi destekle- mekti. Kaddafi'ye karşı, Libya ordusu içinde bir muhalefet oluştuğunu haber almışık. Biz, bu saldışı ile, Libya or- dusuna baş mesajlar vermek istedik."

Tercüman yazarlarındın Ahmet Kakkalı bu sözleri du- yunca telaşlanmış. Hazret şöyle yazıyor: "Dnyaadaki her askeri darbenin içinde 'Amerikan parmağı' gören ba- zı kimselere benzemek iste- miyoruz. Fakat ABD Dışişle- ri Bakan'ının bu beyanı karşı- sında öyle düşünenleri yalan- lamak zor oluyor."

Evet, Bay Kakkalı, ř gün- leri sizin gibi gedikli Ameri- kancılardan duyma kolay de- ğil. Gerçekler apak ortada duruyor, yalan söylemek, sal- dırğın şiriş göstermek, halkı aldatmak zor, değil mi?

Fakat merak etmeyin. Siz- de bu utanmazlık lk bu- tür zorlukları üstesinden ge- lerişsin. İkence ile adam drn katilleri ne adını rn- kizamadın savunuyorsanız saldışın 6. Filo'yu da yine öyle savunursunuz.

şunu da hatırlatayım: Tür- kiye Postası Şaltın'ın şimdi açıkladığı bu Şaltın planı bundan ikibkt önce kamuoyuna duyurulmuştu. İste- yenler gazetemizin 31.1.86 tarihli sayısının 9. sayfasında yer almış olan "6. Filo sal- dırısı hazir" yazısına bakabi- leri.

Amerika'ya yeni s

Evren-zal etesinin, Amerika'nın kardeş Libya'ya saldırısı suskun- lukla geiştirdiğiyetiymioşumuz gibi 16 Nisan tarihli bir habere göre Amerika'ya yeni s verme hazırlıkları da sürdürüyor.

Alman haberlere göre Dyarbakır-Uşra karayolunun 55 kilometresine yapılıması planlanan havaalanı için 12 köy ve c mezaa byolaltıca- ABD'nin "On karakolu" olarak tanımladı ve bu bölgede 33 yıl önce kurulan "Prinip ss"nn yeni tesislerle daha geşistirelcek 175 bin dekarlık bir alanı kapsaması hedefleniyor.

ABD'deki merkezle sıkı irtibat halinde bulunan Prinip ss sosya- list kelleri yakından izleme amacıyla daha da modernize edilmeğe uğraşılıyor.

şimdiki durumda bu sde bulunan radar kzisi ile Hint ve Atlas Okyanusu'nun üzerindeki sni peykerle ve denizaltı peykerleriyle bağ- lanlı olarak dünyanın her noktasından silerle haberleşme ağına sahip. Ayrıca zaman zaman uzay çalışmaları da izleyebiliyor.

Dünya Barış Konseyi üyesi ve Liege Barış Koruma Birliği Sekreteri Rene Klutz'la bir söyleşi

“Kim ki diktatörlüğe karşıysa onunla birlik yapınız”

Aktif bir barış militanı olduğu kadar, bir çok dayanışma örgütlerinde de görev alan Rene Klutz'la Liege (Belçika) Türkiye Postası temsilcimiz Zübeyir Koçyiğit Dünya Barış Yılı nedeniyle bir röportaj yaptı. Rene Klutz Dünya Barış Konseyi üyesi ve Liege Barış Koruma Birliği Sekreteridir.

Türkiye Postası: “66. Birleşmiş Milletler tarafından Dünya Barış Yılı ilan edildi. Siz barış çalışmalarınızda olaylık sağladınız mı? Rene Klutz: Bu karar dünya halklarının barışa olan özlemlerinin sonucudur. Elbette bu alanda çalışmalar, büyük halk kitleleri için istemi cesaret ve güç vermektedir. Ama korkarım ki, bu karar da BM'nin daha önce aldığı olduğu Kadınlar Yılı ve Gençlik Yılı çalışmalarından daha başarılı olmayacaktır.

Türkiye Postası: Çalışmalarınız sadece silahsızlanmayla mı sınırlı? Rene Klutz: Silahsızlanma sorunu insanlığın yaşam sorunu olduğuna göre elbette bizim için birinci planda gelmektedir. Ancak diğer bütün çalışmalar da, bağımsızlığı, özgürlüğü için dövüşen halkların dayanışmayı da bundan ayırmıyoruz. Çünkü uluslararası durumu gerginleştiren de, silahlanma yarışı yapan da, dünya halklarını sömürden de hep aynı güç. Emperyalizm insanları boyundurak altında tutabilmek için onlara yardım eder görünüyor. Buna rağmen bu boyunduraktan kurtulan halklar yumaşma ve barış cephesinin zafer alaylarına katılıyorlar. Bu görüş çevresinde bağımsızlık ve özgürlük için mücadele eden ülkeleri çalışmamızın zıttına almıyoruz.

Türkiye Postası: Türkiye halklarının yapabilecekları baskılan unutmuyoruz. Biz Liege barış hareketi olarak silahsızlanma çalışmalarında kendimizi düşüncü yapıyoruz. Sovyet yöneticileri silahsızlanma ve yumasma yolunda yeni öneriler geliyor. 5 Ocakta Gorbaçov'un açıkladığı, tüm dünyayı nükleer ve kimyevi silahlardan temizleyelim önerisi dünya basınında ciddi bir öneri olarak değerlendirildi.

Ama bu gelişmelere rağmen Reagan ve onu destekleyen devletler Yıldızlar Savaşı projesini kolay kolay bırakmayacaklardır. Çünkü bu proje gerçekleştirildiğinde sosyalist ülkelere karşı bir üstünlük elde ederek onları tehdit altında tutacaktır. Ve dünyadaki silahlar bugünkü kadar iki katına çıkacaktır.

Türkiye Postası: Bölgesel bir tehlike karşısında neler yapılabilir? Rene Klutz: Reagan'ın iddialarının aksine Yıldızlar Savaşı projesi nükleer bir tehlike yaratıyor. Sovyet önerileri ise, özellikle nükleer denemelerin karşılıksız durdurulması önerisi, Reagan'ın bu seyancik planını zayıflatır ve silahlanma yarışının esas sorumlusunun kim olduğunu gösterme açısından çok yararlı.

Türkiye Postası: Çalışmalarınız sadece silahsızlanmayla mı sınırlı? Rene Klutz: Silahsızlanma sorunu insanlığın yaşam sorunu olduğuna göre elbette bizim için birinci planda gelmektedir. Ancak diğer bütün çalışmalar da, bağımsızlığı, özgürlüğü için dövüşen halkların dayanışmayı da bundan ayırmıyoruz. Çünkü uluslararası durumu gerginleştiren de, silahlanma yarışı yapan da, dünya halklarını sömürden de hep aynı güç. Emperyalizm insanları boyundurak altında tutabilmek için onlara yardım eder görünüyor. Buna rağmen bu boyunduraktan kurtulan halklar yumaşma ve barış cephesinin zafer alaylarına katılıyorlar. Bu görüş çevresinde bağımsızlık ve özgürlük için mücadele eden ülkeleri çalışmamızın zıttına almıyoruz.

Türkiye Postası: Türkiye halklarının yapabilecekları baskılan unutmuyoruz. Biz Liege barış hareketi olarak silahsızlanma çalışmalarında kendimizi düşüncü yapıyoruz. Sovyet yöneticileri silahsızlanma ve yumasma yolunda yeni öneriler geliyor. 5 Ocakta Gorbaçov'un açıkladığı, tüm dünyayı nükleer ve kimyevi silahlardan temizleyelim önerisi dünya basınında ciddi bir öneri olarak değerlendirildi.

kyıla dayanışma da bu anlamda mı sürüyor?

Rene Klutz: Elbette, birçok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de askerler diktatörlüğü CIA yardımıyla kurdular. Türkiye stratejik önemi olan bir ülke. Boğazlar, petrol, komşuları, İran'daki Şah rejiminin yıkılması ve Ortadoğu'da ABD'nin jandarmalığını yapacak bir ülke ihtiyacı...

Türkiye'nin biran önce demokratik bir rejime dönmesi için yapılan bunca hukuki girişimlere, bu kadar halk yayınının protestosuna, sendikaların, barış örgütlerinin, Avrupa Parlamentosu'nun itirazlarına rağmen militer klik hâlâ işbaşındaysa, demokratik insanlar hâlâ hapislerde tutuluyorsa bu ABD'nin diktatörlüğe yardımındandır.

Belçika halkı Türkiye'nin acağını paylaşıyor. Halkımızı Türkiye hakkında bilgilendirebilmek için, Türkiye'de biran önce demokrasiye geçilebilmesi için, partilerin, demokratik örgütlerin, sendikaların katıldığı “Türkiye İnsan Hakları Komitesi” kurdular.

Türkiye Postası: Ayrıca bildiğimiz kadarıyla Liege Barış Koruma Birliği Türkiye'ye yönelik çalışma da yapıyor.

Rene Klutz: Doğru. Darbenin hemen ardından telgrafla protesto-

muzu bildirdik. Şimdi de bu dayanışmayı sürdürüyoruz. Tüm politik tutukluların serbest bırakılması, cinayetlerin, işkencelerin son bulması, emekçilerin daha da iyi bir yaşam için tüm özgürlüklerinin geniş verilmesi, barış hareketinin serbest bırakılması için protestomuz sürüyor.

Ayrıca buradaki Türkiye işçileri Belçika Türkiye İşçileri Birliği ve Tekoşer'le birlikte enformasyon geceleri düzenledik. 44 barış savaşından landığımız Mahmut Dikerdem'in tutuklanmasına gösterdiğimiz tepki de belirmeden geçemeyeceğiz. Dünyanın her köşesinden gelen protestolar karşısında Mahmut Dikerdem'in bırakılması da çok sevindimizi söylemek istiyorum.

Türkiye Postası: Türkiye demokrasisi için ne istediğinizi belirtmek istediğiniz bir mesaj var mı?

Rene Klutz: Sizin bugün yaşadıklarınız, biz 1940-45'de yaşadık. Bizim o dönem yaptığımız bir işiniz de diktatörlüğü yalnızlatmanız gerekir. Kim ki diktatörlüğe karşısında onlarla birlik yapmaz, birliği bozacak en ufak bir hareketten bile kaçınmaz gerekir. Bunu her birlikte başaracağımıza inanıyoruz.

Reha İsvan 3 yıl geçirdiği Metris'teki ranzasında

“İşkencecinin üzerine gidecek cesaret sizde de mevcut”

Cumhuriyet gazetesi yazarlarından Mustafa Ekmekçi, “Ankara Notları” köşesini Reha İsvan'ın Mülkiyeliler Birliği toplantısında yaptığı konuşmaya ayırmış. Altıntılara sunuyoruz:

“...Suçlu görünen gençleri önce içeri alıyorsunuz; sonra bu içeri alınanlara ‘insanın suçluluğuna önceden kendisinin inandırılması gerektiği’ savından yola çıkıp bu doğrultuda her türlü yöntemler, yaptırımlar, bilimum mezalimi deniyorsunuz... Suçlu varsayılan gençleri dersem, sendikacı, politikacı, meslek örgütleri mensupları, benim gibi 60 yaşında barış savunucuları vb'lerini de katmak gerekir suçlu varsayılanlara... Suç konusunda bir de ‘pışmanlık ve itiraf’ durumu var ki o da zihinleri karıştırılabilecek nitelikte. Her ne kadar ‘vatanperverâne’ girişimlerle sunuluyorsa, Pışmanlık Yasa-sı'ndan yararlanmayı içine sindirenler bunı kendi çıkarları için yapıyor. Korktuğu için, daha fazla yatmaya mecali kalmadığı için, canını kurtarmak için tırafta bulunuyor.”

...Bunca yıl içinde pekiştirdiğim kanı şu oldu: Korkunun ecele faydası yok; korkuyu yemmen insan onuruna katkısı, desteği büyük. Ve insanlık onuru işkenceciye yenecek. Çünkü cesaretle, işkencecinin üzerine gidecek, cesaret sizde de mevcuttur.”

Yer yüzünde ne kadar meslek var dersiniz? Resmi kaynaklar 5984 rakamını veriyor. Ancak uzmanlar çok daha fazla olduğu düşünce-sindeler. Onlara göre günümüzde yaklaşık 10 bin farklı meslek var. Tüm yan uzmanlık dallarıyla birlikte ise dünyada varolan ve gelişen mesleklerin toplamı 40 bine yaklaştığı söyleniyor. Ama sanırsak en "zihni-sinir" istatistikini hesap-lamda bile aşağıdaki meslekleri yer almıyor:

GÜLDÜŞÜN

Meslekler ve İnsanlar

"GİT İBADET OKULUNA... AKSARAY MÜHENDİSİ OLMA-DAN EVL OLURSEN YAKTİM ÇIRANI'Z."

deki sanayi işletmelerinin tüm artıklarını boşalttıkları bu nehir suyunu yaşam için tehlikeli hale geldiğini öne sürerek "grev" ilan etmiş. "Ben suyun temizliğini sap-tamakla görevliyim yoksa kirliliğin ne zaman insanı öldüreceğini orta-ya çıkarmak kabay değilim" de-mektedir Mr. Huse.

İsvet'len Lars Angstrom'un işi ise çok daha kolay ve tehlikesiz gözükme. Stockholm'deki dev bir supermarketin idaresi ona yalnızca günde bir kaç kez ellerini tırmakla ilgili yana açmış "Ahi!" cekmesi karşılığında oldukça iyi bir para ödemektedir. Tabii bu prosedür bütün alışveriş edenlerin gözü önünde ve cazip ve sık partneri yeni bir palto içinde ortaya çık-tırılarak yapılmaktadır. Ona bu işi veren idare, görünüye bakılırsa o

reyonda alışveriş eden gösteriş meraklısı kadınların lüks giyimli, oturluk bir erkşen bu repliçi üze-rine "satışı az olan" bu malı satın-almak için koşturacaklarını düşün-mektedir.

Klagenfurt şehrinde Avustur-yalı Manfred Waldner ise ekme-gini basbayağı aslanın ağzından kazanmaktadır. İyşizlik, 25 yaşın-daki bu mühendiste yeni yetenek-lerin ortaya çıkmasına yol açtı. Dü-zenli olarak yerel restoran ve bar-lara giden Manfred burarlarda ken-dine zengine bir masa arkadaş bulmakta ve onu davetşan ve sözle-riyle öylesine çileden çıkar-maktadır ki "kurban" sonunda da-yanamayıp yumruklarını konuştur-maktadır. Perşan haldeki Manfred derhal yakındaki polis noktasına basyurmaktadır. Bu durumda, ge-rek her zaman olayın tankları ol-duğundan gerekse de "yüzünde en sağlam delilleri" taşıdığından, kız-gın "kurbana" oldukça yüklü bir tazminat ödemekten başka çare kalmamaktadır. Ancak bir gün mesleğindeki acıklı bir şekilde son buldu Manfred'in. Bir resto-randa seçtiği "kurban" öylesine kösele yüzlü vurdumduymaz çıktı ki, sonunda kendisi çileden çıkan Manfred yumruklarını işe karıştı-rdı. Derhal yakalanıp polis noktası-na götürülen ve profesyonel kavgacı-nın mesleki kariyeri de böylece sona ermiş oldu.

Türkiye Postası: Türkiye hal-

Çocuklar gazetemizi ziyaret etti

Sevgili çocuklar,

Bu sefer size değişik bir haberimiz var. 8 Nisan günü Türkiye Postası'na Essen ve Duisburg'da oturan arkadaş-larınız konuk oldular. Ne yazık ki, henüz gazete binası-nın çocuklar için ayrılmış bir odamış olmadığından, he-men elbirliğiyle iki çalışma masasını birleştirip, etrafına oturduk. İki saat boyunca, bir yandan çeşitli konularda konuşup bir yandan da şarkılar söyledik. Birbirimize bil-meceler sorduk. Güldük, eğlendik. Sizleri bilmiyoruz ama, Ceyhan, Ebru, İlkim, Bahar, Evrim, Barış, Hü-lü, Özlem, Cem, Barış, Emel, Güllü, Nazım ve Umur arkadaşlarınızın şikayeti oldukları konuların başında an-ne ve babaların çocuklara az zaman ayırmaları geliyordu.

Onlarla birlikte köşenize bir isim koymaya da çalıştık. Ama önerileriniz o kadar güzel ve çeşitli ki, aralarından birini seçemedik. Çocuklar galiba sonunda kula cekeceğiz. Arkadaşlarınızın en çok korktukları şey "Savaş ne atom roketleri". İnsanlar, çiçekler, kuşlar, kelebekler öldüğü, evler, okullar yıkıldığı için sevmiyorlar savaş. Arkadaş-larınızla bombaların nerelerde yapıldığını sorduk. "Baba-larımızın çalıştığı fabrikalarda" dediler. Arkasından da "Savaş babalarımız da sevmiyor" diye devam ettiler.

Peki ama çocuklar, sevmişler sevmiyor ve istiyor? Si-

lahları, bombaları kimler üretiyor? Yine birlikte "Fabrika-ların sahipleri" dediler. Bunun üzerine biz de "Bu fab-rikaları siz yönetseydiniz, neler üretirdiniz?" diye sorduk.

Evet çocuklar, eğer fabrikaları size verselerdi neler ya-pardınız? Hiç düşündünüz mü? Arkadaşlarımız oyuncak, ekme-k, kitap, şeker, çikolata, elbise, ayakkabı yapıp, Af-rika'daki ve Türkiye'deki aç, çıplak, fakir, evsiz çocuk-lara göndermek istediklerini söylediler.

Daha sonra da birkaç bilmece sorarak bunları bu köşe-de yayınlamamızı istediler.

1) Çocukları aldım bir tane

eve getirdim bin tane (.....)

2) Dört ayağı var ama yürümez (.....)

3) Çarşadan almamaz

Mendile satılmaz

Ondan tatlı hiçbir şey olmaz (.....)

Evet çocuklar, sizlere önerimiz arkadaşlarınızla biraraya gelecek böyle oyunlu, eğlenceli, tartışmalı toplantılar dü-zenlemeniz. Belki büyükeliniz de size yardımcı olabilir. İnanın çok eğlenceli ve yararlı oluyor. Çünkü biz ar-kadaşlarınızla 1 Haziran Dünya Çocuklar Günü'ne yeni-den buluşmak üzere sözleşti. Belki de hep beraber ola-biliriz. Ne dersiniz?

Adım Şerife Kalender, 9 ya-şındayım. 3. sınıfa gidiyorum.

Çocuk köşesine ben de üye ola-cağım. Ama Türkçe okuma yazmam çok kötü olduğundan şimdi babam bana yardımcı oluyor. Bu sayfanın adının "Barış meleklerine de kulak ve-rin" olmasını istiyorum.

Adım Kağan Kalender, 12 yaşımdayım. Bu sayfanın adı-nın "Avrupa'daki Türk çocuk-larının sesi" olmasını istiyorum. Ayrıca sayfanızda arka-daşların adresleri olursa onlar-da mektuplaşmak tanışmak imkanı olur.

Adresim: Rostockerstr. 53/498, 7000 Stuttgart 60

Ben Ethem Yıldız, 7 yaşın-dayım. Köşemizin adı "Kü-çük dünyamız olsun."

Adım Evren Yalçınkaya, 8 yaşın-dayım. Köşemizin adı "Barış is-teyen çocuklar" olsun.

Fırsat ve olanak tanındığında gençler güzel ürünler verebiliyorlar

Başarılı gençleri tanıtıyoruz

Genç bir sanatçı Kemal Erdoğan Gözütok

Gazetemizin açtığı Gençlik Yarışması'nda **Kemal Erdoğan Gözütok** katıldığı üç dalda da dereceye girdi. Zoya rumuzu ile katıldığı şiir dalında tüm jüri üyelerinden en yüksek puanları alarak **birinci** oldu. Mavi rumuzu ile katıldığı hikaye dalında yine **birinciliği** alan Gözütok, Ekim rumuzuyla katıldığı inceleme-arastırma dalında da **üçüncü** oldu.

Jüri üyelerinin raporlarında da övgü dolu değerlendirmeler alan bu genç sanatçı edebiyat çalışmalarını ilse yıllarından beri sürdürüyor.

Kemal Erdoğan Gözütok 1961 yılında Tokat'ın bir dağ köyünde doğmuş. Babası Köy Enstitüsü'nün ilk mezunlarından. Bu yüzden ilkökulu ve ortaokulu kasabada okumuş. Liseyi üç ayrı kentte okuyarak bitirmiş. Gözütok 1978'de Eskişehir İktisat Fakültesi'ni kazanmış, ama ben parasızlıktan hem de işletmecilik pek fazla ilgisini çekmediğinden okulu yarı yarıya bırakmış. İşportacıktan, matbaa işçiliğine, garsonluğa dek çeşitli işlerde çalışmış. 1979'da ve 1980'de iki kez hapse düşmüş. İlk hapisliğinde MHP'li faşistlerin saldırısına uğrayarak 7 yerinden bıçaklanan Gözütok'tan doktorlar umidi keşmişler, genç yaşta ölüm onu sıyrıp geçmiş.

Bu kez 1979'da Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ni kazanmış Gözütok. Ancak polis kendini tekrar aramaya başlamasıyla, 1983'de okulu yarı yarıya bırakmış. Bir süre gizlilik koşullarında yaşamış. Ancak kendi deneyimiyle "Türkiye'de yaşamamın son çareleri de tükenince, mümkün olan en zorunu seçip" yurtdışına çıkmış. İlk önceleri bir süre Atina'da kalan Gözütok, yaşamamıza da bu ükeden katılmıştı. Şimdi ise politik göçmen olarak Hamburg'da yaşamını sürdürüyor.

1980'den sonra ciddi bir yazma çabasına girişmiş. 1980-83 yılları arasında **Yamaç, Ortaklaşa ve Yarın** dergilerinde şiirleri, söyleşi yazıları yayımlanmış. Genç sanatçı şimdi çalışmalarını ağırlıklı olarak şiir alanında sürdürüyor. Bu başarılı sanatçıya bundan sonraki çalışmalarında başarılar

Bir görüş günü, gece ve...

görüşme geldi sevdiğim
acılar okudum yeşil ışıklı gözlerimde
ağladı bir çocuk gibi saçım ve çaresiz
sonra ne diyeceğimi bilemeden
öylece kaldı parmaklıklar önümde
ve bir hatır bile soramadan
hatır sorup gönlü alamadan
tel kafeslere inat
mahpusluğa, zulme, esarete inat
yarınlık edemeden yar ile
bir su gibi akıp tükendi vakit

başardım arkasından
-sen bakma yüzümün böyle kanlı
ellerimin böyle tıltırlı olmasına
biz acının ustasıyız, bir de sevmeyin
kaç yıldır, kaç rüzgâr, kaç sevdâ

onu alıp götürdüler duvarların ötesine
beni alıp getirdiler duvarlarına arasına

megatonlar sustu, kapılar sürgünlendi
sayım mangası sayım aldı, başlarında bir gedikli
sesinden bildiğimiz apansız bir yağmur
usulca toprak kokusuyla doldururken köşüşü
başladı görüş aksamının kahredeni sezsizliği
başladı, lanet etmeden hayatta kalmanın kavgası

hepimiz inanılmaz bir metanetle bekliyorduk sıramızı
birincimizi getirip ikincimizi götürdüler
yağmur devam ediyordu toprak kokusunu taşıyarak
ikincimizi getirip üçüncümüzü götürdüler
yağmur devam ediyordu toprak kokusunu taşıyarak
üçüncümüzü getirip dördüncümüzü götürürlerken
başladı görüş ağız sezsizliği yağmur
ve çırılcıplak kaldı dördüncümüzün çığlıkları
toprak kokusu da dağıldı,
tıkadım mintanımı kulaklarımı
bırızdan bu çığlıklar da dınacak
ve bana gelecek hayatı savunma sırası

kalkıp voltaya çıktım iki ranza arasında
belki bu son yürüyüşüm olacak
belki bu son sigaram
birer birer aklımdan geçirdim sevdiğimi
sonra sevdiğimi, o uzun ve paylaşılmış gecelerimizi
belki bu gece çiğneyip ezcekler erkeğimizi
doğmamış hayatları koparıp alacaklar içimden
belki bir daha köpüren denizler gibi yaşamayacağım
sevdiğimin kuyununda sabahlara kadar
ve güzelim karında büyüyen bebeğimizi
sabırsız ellerimle okşayıp sevinemeyeceğim

Kurday'ın yeni bir resim sergisi

1977 yılından beri Federal Almanya'da yaşayan, Münih Resim Akademisi'nde öğrenim yapan ve bu arada değişik sergiler açan Kürt ressam Kurday, Münih'te yeni bir resim sergisi açarak, son resimlerini sergiliyor.

Kurday, 17-18-19 ve 20. yüzyılın önde gelen, ileri, yenilikçi ressamlarından etkilenerek, örneğin Bruegel, Chodowiecki, Goya, Delacroix, Daumier, Otto Dix, Kollwitz gibi çağının ileri ressamlarını kendine örnek alarak ve John Heartfield gibi tanınmış foto-montajcı ustalardan da esinlenerek, bu ressamların etkilerini günümüze bağlayarak özellikle de yurt dışındaki Türkiyeli göçmen işçilerin sorunlarına indirmek üzere çalışıyor.

Bilindiği Kurday, son dönemlerde, Federal Almanya'daki göçmen işçi sorunları ve çarımuzın en önemli sorunu olan barış ve çevre sağlığı gibi konulara da eğilim göstermiş, bu doğrultuda çalışmalarına hız vermeye başlamıştı. Ayrıca, Münih İşçi Derneği'nin son iki yıldır "Yabancı Düşmanlığına Karşı Dostluk Haftası" etkinlikleri içinde de iki sergi açmıştı.

16 Nisan-30 Mayıs tarihleri arasında açılacak sergi, U-3 ve U-6 ile gidilebilecek (Geshwister-Scholl Platz) Universität U-Bahn durağında bulunacak. Sergiye günün her saatinde izlemek mümkün. U-Bahn Universität durağı olduğu için, sergi açıkta yer alacak, gidip gelirken, sergiye izleme olanağı da bulunabilecek.

Türkülerde
çiçeklenen
Ruhi Su

da kalan Göçtü, yazmamızda bu bu ülkeden katliamı sindirile-
tik göçmen olarak Hamburg'da yaşamı sürdürüyor.

1980'den sonra ciddi bir yazma kabasına girmişim. 1980-83 yılları arasında **Yamarc, Ortaklaşa ve Yarın** dergilerinde şiirleri, söyleşi yazıları yayımlanmış. Genç sanatçı simdi çalışmalarını aktif olarak şiir alanında sürdürüyor. Bu başanlı sanatçıya bundan sonraki çalışmalarda başanlar dilerken, "Bir görüş günü, gece ve..." adlı şiirini yayınlıyoruz.

Karagöz- Karagiosis- Kasper

Uluslararası Gençlik ve Kültür Merkezi KEBİTZ Duisburg (Hamborn'da) 14 Nisan-4 Mayıs tarihleri arasında Alman, Türk ve Yunan halk tiyatrosunun geleneksel tiplerini tanıtan bir sergi düzenlemiştir. Üç bölümden oluşan sergide Kasper, Karagöz ve Karagiosis figürleri, sahneler, tişörtler, belgeler, fotoğraflar, sanatçıların çalışmaları ve çalışma koşulları gösterilmektedir.

doğmamızı hayattaki koparı alacaklar içinde-
belki bir daha köpüren denizler gibi taşınmayacağım
sevdiğim köyünde sabahları kadar
ve güzelim karımda büyüyen bebeğimizi
sahursuz ellerimle okuyup sevinemeyeceğim

dördüncümüzün çıkıktan dindi
yaklaşıyor sürüklenen bir insan taşıyan
ama içinde bir insan taşımayan ayak sesleri
yürümeyi bırakıp çömelim kapımı yama
ayak sesleri yaklaşıyor ve zaman adimlarla ölüpüyor şimdi
kulajımı kapı sesine verip ayağa kalktım
demirli pencereden avuç içi kadar maviliğe bakarak
ny gökyüzü dedim, ey doğmamış hayattar
sizler adima ellerimi itiraf etmeyeceğim
ciostarımı ve kendimi itiraf etmeyeceğim

açılan kapıdan dördüncümüzün hareketizi vücudunu sürüklediler içeri
kan içinde kalmış yüzünde aydınlık bir tebessüm
inceden cehennem açlarını
ve nöbeti devraldım

Kreuzbergli Dostlar turnede

Tahsin İncirci ve Kreuzbergli Dostlar Grubu ile Sema 10 günlük bir turneye çıkıyor. Grup 29.4.1986 günü Bayreuth, 30.4.1986 günü Stuttgart, 1.5.1986 günü Würzburg, 2.5.1986 günü Frankfurt, 3.5.1986 günü Saarbrücken, 4.5.1986 günü Nürnberg, 6.5.1986 günü Augsburg, 7.5.1986 günü Ingolstadt, 8.5.1986 günü Kempten, 9.5.1986 günü Münih'te konserler verecek.

Türkülerde çiçeklenen Ruhi Su

"Türkü söylemek benim için
bir aşk halidir. En güzel aşk-
larımı türkü söylerken yaşadım. Ne
olar ben aldım, ne de ben o-
ları. Türkü söylediğe yer-
yorum, çiçekleniyorum."

Ruhi Su

Türkiye Öğretmenler Der-
neği Yayınları Kültür Dizisi-
nin ilk ürünü olan Türküler-
de çiçeklenen Ruhi Su ki-
tabının herman başında yer
alıyor Ruhi Su'nun bu dize-
leri.

Titiz bir çalışmanın ürünü
olan kitap dört bölümden
oluşuyor. Birinci bölümde
Zeynep Oral, Aziz Nesin,
Çetin Altan, Mehmet Ke-
mal, Talip Aypar, İhan
Selçuk, Burhan Arpad,
Mustafa Ekmeççi, Varlık
Özmenek, Sümeýra Çakır,
Abidin Dini ve Ralf Öz-
ben'in Ruhi Su'nun ölümü
üzerine, onunla ilgili anla-
rını, duygularını naklettikleri
yazılar derlenmiş. İkinci ve
üçüncü bölümlerde ise Ruhi
Su'nun şiirleri ve çeşitli yü-
zeyde yayınlanmış sanat gö-
rüşünü açıklayan yazılar yer
alıyor. **Orhan Kemal** 1952 yılında, **Osman Aro-
lat** 1968'de, **Yeni A Der-
gisi** 1972'de, **Reyhan
Suben** 1976'da ve **Atilla
Özkırmızı** 1976'da Ruhi
Su ile yaptıkları söyleşiler de
dördüncü bölümü oluşturu-
yor.

Tüm bu çalışmalar Alman-
ca ve Türkçe olarak hazırlan-
mış. **Feruh Doğan** ve
Erdogan Dikmen dersleri-
nin yer aldığı kitabın kapar-
da **Sabahattin Şen** tarafından düzenlenmiş.

"Türkülerde çiçeklenen
Ruhi Su" kitabını okumak
istemeyen ok adresten te-
min edebilir.

Türkiye Öğretmenler Der-
neği: Efeist. 35, 5000
Köln 1

BU KİTABI OKUDUNUZ MU?

Yücel Feyzioğlu'nun ilk romanı "Uğultu" Ka-
sim 1985'de Ankara'da Memleket/Kaynar tara-
fından yayımlandı. Türkiye Postası okurları Feyzio-
ğlu'nun röportajları ve diğer yazılarından iyi
tanırlar. Keloglan dizisiyle de çocukları masalı-
cı amca'sıdır o. Biz bu tanışışa birkaç ekleme
yapmakla yetinelim. 1967'den beri günlük ka-
gazetelere ve edebiyat dergilerine yazan Feyzio-
ğlu'nun ilk kitabı da 1968'de Ankara'da yayınlan-
dı. 1972 yılında deri Federal Almanya'da
yaşıyor.

Yücel Feyzioğlu'nu yakından tanıyanlar onun
Karslı olduğunu, doğup büyüdüğü o yörelin
diline, deşisine tutkun olduğunu bilirler. Mem-
leketlerin insanlarına, müziğine, doğasına olan
derin sevgisi her bir hücresinde yaşayıp git-
mektedir. "Uğultu"yu tanıtmaya başlarken,
onun bu özelliğinden de söz etmek gereğini
duydum. Çünkü Feyzioğlu Azeri ağızı, yöresini
deyim ve deyişlerini yazı dilinde de yaşattırmaya
çalışıyor. Yerel deyişleri bir masal üstünlüğü
yoğurarak kendine özgü bir dil oluşturmuş.
Bu dilden hoşlanıp hoşlanmak ayrı bir sorun.
Bu konuda yargıyı okurlar ve zaman verecek.

Uğultu, Federal Almanya'da dev bir metal
fabrikasından, göçmen işçileri yerlerini birara-
da akartılandılar, yükükle-boşaltılma bölüme-
lerinde, yüksek tinnlarda yaşadıkları çağdaş dra-
ma anlatıyor. Belki de göçmen işçilerin 20
yüzümlü bu yanısıra yaşadıkları akıl almaz
gerçeklerin masallardaki denebilir Uğultu için. Ma-
sal dememiz yalnızca bir benzetmeyle ilgili
değil. Yücel Feyzioğlu, miş'i geçmiş zamanla,
masal zamanıyla anlatıyor romanını. Yazarın
yerine alıyoruz diyor, çünkü gerçekten de
otaylar, ilşikler, özlemler, tutkular, aşklar, öfke-
ler herşey çoğunlukla doğrudan yansıtılmak
yerine roman kişileri tarafından ya makinalela,

ya da üçüncü kişilere anlatılıyor. Yazar bu yolu
bilererek seçmiş. Çünkü fabrikada büyük bir
uğultu egemendir. Durmadan çalışan makina-
ları, vinçleri, vagonları, dönüp duran bant-
ları, yüksek tinnların sesine, insan sesleri de
karışarak korkunç bir uğultuya dönüşüyor. İn-
sanlar birbirlerinin seslerini duymıyor, duysa
da anlayamıyorlar. On dakikalık aralar, bir so-
lukkanıyorsa, yarı saatlik yemek paydosları ise
işitip kaçıp kantine koşmaya, iki kılma atıştır-
maya yetiyor ancak. Çeşitli ülkelerden gelmiş
insanlar birbirinin dilinden anlamıyorlar zaten.
Ortak dil olarak Almanca ise henüz anlamıyama
yetecek kadar bilinmiyor. Memleketleriyle bile
oturup söyle bir dertleşecek zaman bulamayan
insanlar çoğu kez makinalela doküyorlar içleri-
ni. Makinalar da dile gelip onlarla konuşuyor,
bantları bantla haber taşıyorlar.

Romanın başkışileri: Gülnaz ve Hasret tipki
masallardaki gibi düşümlere birbirinin elinden
ağ badesini içerek sevdalanmışlar. Aşklarını
dile getirmek için yapıp tutuşurlar. Ancak tö-
releri ağır baskısı üzerinden bir türlü atamazlar.
Birbirlerini görünce dilleri tutu-
lu sanki. Hasret'te Gülnaz'ın bu platonik
aşklar, içinde yaşadığımız bu modern top-
lumla çelişen geleneklerimizi simgelemek
işini mi böylesine abartılmış, bilmiyorum,
ama okursan insanın sabrı tükeniyor, hadi ar-
tik anlatılsın şu rüyaları, dile getirilsin ya-
şanılar aşklarını, diyeceği geliyor. Özlem Ro-
manın egemen temalarıdır bir zaten. Yurda
özlem, yakınlara özlem, sevgiliye özlem kimi
kez manilerle, kimi kez hayallerle dile getiril-
iyor.

Uğultu

Kirikiri Haydar, Sucuk Mustafa, Dum Ağamalı
da Kars yöresinden. Yunanlı Zula, Yugoslav Mi-
la, İspanyol Maria, Alman işçiler Opa Hans
ve Fort Robert de bizimkilerle aynı bantları.
Dum Ağamalı, sınıf atlamayı, köye Almurat Bey
olarak dönmeyi koymuş kafaya. Ustabası Willi'
nin gözüne gireceğim, hasım akrabayı memle-
ketim getirip fabrikaya yerleştireceğim diye
dumadın işin hızını artırıyor. Haydar da ondan
aşağı kalmıyor. Atalandın işçisi olan Opa Hans
bu gödişin iyiyi varmayacağına görüp onun
uyandırıyor dumadan, ama dil bilmeyen bizimki-
lere anlatamıyor. Yerlilerle bizimkiler arasında
dümanlık tohumları atılmaya başlanmıştı bile.

Sınıf bilincinden yoksun işçilerde durumu an-
cak yaşayarak, işi hep daha kısa sürede bi-
rirmek zorunda kaldıkça anlamaktadırlar. So-
nunda ortak bir dil bulunacak, hep birlikte
üretimi durduracaklardır.

Yükükle-boşaltılma bölümünde Hasret'te bir-
likte çalışan yaşlı Yunanlı Sokrat Usta romanın
başanyalı çizilmiş tipidir. Kocaman nasırlı elleri,
sıcak yüreğiyle artan hızı ayak uydurmaya
çalışan genç arkadaşından konur kolların, bir
yandan da üç yılını doldurdu köye dönmeyi,
ayçıpeği yetiştirmeyi, torunlarıyla oynamayı
düşmektedir. Onu sever, bir yerlerden tanı-
rız sanki. Trajik sonu etkiler bizi. Sokrat usta-
nın yaşı, babacan her yerde rastlanılabilecek
tipi olarak romana kattığı inandırıcılığı devrimci
genç kadın Maria için söyleyenidir. Maria
biraz zorlama, biraz iğreti duruyor yerinde.
Abartılı olmasına karşın Ağamalı da iyi çizilmiş
bir tip. Zula ve Opa Hans da başanlı tiplerle-

ler. Ancak romanın başkışileri Hasret ve Gü-
lnaz için idealize edilmiş tiplerdir diyebiliriz.
Diğerleri ise silik.

Romanın anlatımı üzerine birkaç söz

Dünya edebiyatında başka örneği var mı
bilmiyorum, ama Yücel Feyzioğlu, yukarıda da
belirttiğim gibi romanını masal diliyle anlatıyor.
Miş'i geçmiş zaman kişi kullanıyor ve makina-
ları konuşturmak için masalı öğelere basvuru-
yor. Fakat bunlar romana fantastik bir çarpıcı-
lık kazandırmış değil. Bir roman okuyor olma
duygusundan farklı bir duygu olarak, kendinizi
bir masal anlatıcısı karşısında hissediyorsunuz.
Hem de masal olmayan bir masal. Yazının,
toplumcu gerçekçi bir yapıtta okulu yabancısı-
laşırma gereğini neden duyduğunuz anlamak
kolay değil. Gerçekçi roman, klasik tiyatro gibi
illüzyon yaratmaz. Oks, roman karşısında ol-
dukça başımdır. **İngelme gücünü** istediği
gibi kullanabilir, düşünüp yorum yapabilir. Ger-
çekçi edebiyatta amaç da aslında, okulu yarı-
ştıran gerçekliğin içine olabildiğince çekerek
etkilemek.

Fantastik, gerçeküstü öğeler kullanılarak yapı-
tın anlatım ve etki gücünü artırmak, yazının
yeteneğiyle orantılı olarak, başanyalı birçok yaz-
ar tarafından denemmiştir. Örneğin Kafka,
Juan Rulfo, Marquez ve diğer bazı Latin Ame-
rika yazarları ve başkaları... Ancak gerçekle
fantastik arasında kullanımasında asıl çarpıcı
olan, gerçeküstü öğelerin gerçekçi gibi verilmesi-
dir. Yazar bunu epik bir yöntem olarak da,
simgesel anlamda da kullanma amacına bu
yolla ulaşır. Oysa Feyzioğlu'nun makinaları kon-
uşturmak gibi güzel bir buluşu "miş'i geçmiş"
in egemenliği altında kaybolup gidiyor.

DEDİLER Kİ...

"Demirel'e büyük sevgim, saygım var. Üç beş defa rüyamda gördüm. Boyuna sandım." **Turgut Özal**

"22 Şubatın beni bekliyorum. Neyi bekliyoruz? Bu ülkeyi sokakta bulmadık. Ama çalışanların hak ve menfaatlerini de sokaka bırakmayız." **Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz**

"İthal silahlar ruhsatı olanlara verilecek. Bunların ekipmanını eline ulaştığını zannetmiyorum." **İçişleri Bakanı Yıldırım Akbulut**

"Mehmet Yazar MDP'nin mal varlığını göz dikti." **MDP eski Genel başkanı Turgut Sunalp**

"Ben yanımda çalıştığım muhabirin karını iyi duydurdum. Ona iyi yem verdim. Onun iyi olmasını isterdim." **Şen sanatçısı İbrahim Talifes**

"Kızım senin elbisen muzır." **Milli Savunma Bakanı Zeki Yavuztürk'ten şen sanatçısı Mine Koldaş'a**

"Benden önce sahneye çıkan İngiliz revü kızlarını görmediniz mi? Benimki onları yanımda yanımda muzır sayılır." **Mine Koldaş'ın bakana cevabı**

"Zaten adamız dozere çıktı." **İstanbul Anakent Belediyesi Başkanı Bedrettin Dalan**

"Reagan izin verirse ülkemize dönüp bir köylü gibi yaşamak

Sefkat operasyonu

Astarı yüzünden pahalıya gelen patatesler

Gün geçmiyor ki, gazetelerde üretici köylülerin peşanlığını sergileyen haberler yer almasın. Tarım ürünlerinin hemen hemen hepsinde, üretici köylünün canını dişine takıp, gece gündüz demeden çalışıp, ürettiği ürünü ya elinde kalyor, ya da satabilirse aldığı para masrafını çıkartmıyor, karını doyurmuyor.

Birkaç sayı önce, yine bu sayfada patates üreticilerinin peşanlığını yazmıştık. Hatırlanacağı üzere, Niğde yöresinde üretilen tonlarca patates, üreticilerin elinde kaldı. Ama işbirliği Özal bunun da çaresini bulmuştu. Seçimlerde oy yatırımı yapmak için bu olayı fırsat bildi ve elde kalan patatesleri memurlara dağıtacağını açıkladı. Biz o zaman, bu kadar patatesin çürümeden bürokrasi Türkiye'sinde nasıl memura dağıtılacağını hep birlikte göreceğimizi yazmıştık.

Müncemim olmaya gerek yok. Sonuçta 187 ton patates 30 kiloluk cuvalarda memura dağıtılma hazır ha-

mek için 250 lira taksi parası verdi. Devletin kasasından çıkan nakliye ve paketlenme paraları da cabası.

İşte hizmet dediğin böyle olur. Sonuçta vatandaşa da, devlete de astarı yüzünden pahalıya gelir. Niğde'den sonra Ege'de de üreticinin elinde kalan patateslere, soğanlara bakalım işbirliği Özal ne gibi bir iyilik düşünecek?

Şefkat işkencesi

"Şefkat Operasyonu" adıyla Siirt köylerinde komandolar şimdi de Kürt çocuklarına öğretmenliğe başlamışlar. Sabah "Türküm, doğurum, çalışkanım"la başlayıp "Ne mutlu Türküm diyene" cümlesiyle biten andı söylüyorlarmış. Hürriyet gazetesinin iddiasına göre bu andı "candan ve heyecanla" söylüyormuş Kürt çocukları.

Topraklarından, köylerinden sürülen, aç, açık, evsiz, yurtsuz bırakılan, Kürt olduklarını inkar etsinler diye sabah akşam işkencelerden geçirilen bir ulusun çocuklarına silahların gölgesinde "Türküm" dedirmek işkence değil midir?

Gazetecilere gösterişli pozlar verip, Kürt köylülerinin "iyilik melekleri" maskesini takarak cinayetlerini gözlerden saklayabileceklerini mi düşünüyorlar dersiniz?

Özal Hindistan'da...

Özal Balıkesir'in Günen ilçesinde halka biraben

Türkiye için büyük şans: YÖK

YÖK'ün mimarı İhsan Doğramacı fitik ameliyatı olduktan sonra yukarıdaki resimde de görüldüğü gibi pijamasıyla, yalınayak işi- ni başına döndü. Gazetelere demeciler verip, inciler döktürüyor. Doğramacı ya göre, "YÖK Türkiye için büyük bir şans"mış.

Oysa Doğramacı böyle derken, toplumun her kesiminden YÖK'e (Yüksek Öğ-

tepkiler artık sadece eleştiri olarak değil, YÖK'ü değiştirme istemi şeklinde yükseliyor.

Özellikle son günlerde, Nokta dergisinin kapagında yeralan Doğramacı'nın fotomontajı resimle, buna karşı Doğramacı'nın açtığı davayla, SHP'nin YÖK'ü meclise getireceğini ve alternatif önerisini tartışma-

Biliyorum ama söyleyemiyorum

Hoca köyden çarşıya immiş ve bir eşek alarak köyün yolunu tutmuş. Yolda rastladığı bir oluktan su içmiş. Eşegine de içireceği sırada, eşek oluktan içine girerek kaybolmuş. Başlamış Hoca ağlamaya.

Yoldan geçenler Hoca'nın halini sormuşlar, durumu öğrenince de "Ulan adam koskoca eşek oluğa girer mi?" diye basmışlar Hoca'ya sopayı. Dayaktan kurtulan Hoca köye gelmiş. Perişan halini gören köy halkı Hoca'ya durumu sormuşlar. Hoca aynı hikâyeyi anlatınca onlar da basmış sopayı.

Günün birinde tekrar şehre inen Hoca'nın yolu oluktan yanından geçmiş. Oluğa doğru bakan Hoca, sağına, soluna bakıp kimseleri görme- yince kulagina eğilir gibi oluğa eğilmiş ve şöyle demiş: "Ulan eşek biliyorum, vallahi biliyordum oluktasın, ama söylesem yine bir ton so- pa yiyeceğim."

Biliyor, biliyor Türkiye'de insanlar da ülkede demokrasinin olmadığını, işkencelerin sürdüğünü biliyor ama, zindanlardan korktuğu için söyleyemiyor.

Hamburgtan bir okur

Neher TUBLEK inşaatçısı

